

GEDEPUTEERDE STATEN VAN DE PROVINCIE GRONINGEN

Groningen, 14 september 2021

Dossiernr. : K29706

Documentnr. : 2021-081439

Verzonden : 14 september 2021

Het college van Gedeputeerde Staten heeft op 9 februari 2021 een aanvraag ontvangen voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming, hoofdstuk soorten.

De aanvraag is ingediend door de gemeente Groningen, Gedempt Zuiderdiep 98, 9711 HL te Groningen.

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van de woonwijk De Suikerzijde op het terrein van de voormalige Suiker Unie fabriek gelegen tussen het kanaal Hoendiep, de Johan van Zwedenlaan, de spoorlijn Groningen - Leeuwarden en de watergang tussen het voorterrein en het vloeiveldenterrein van de voormalige suikerfabriek. Daarnaast heeft de aanvraag betrekking op de aanleg van een natuurcompensatiegebied in leefgebied van weidevogels, gelegen tussen het plangebied voor de nieuwe woonwijk en de wijk De Held, ten westen en grenzend aan de Johan van Zwedenlaan.

BESLUIT:

Het college van Gedeputeerde Staten besluit:

- I. op grond van artikel 3.3, lid 1 en 4 en artikel 3.8, lid 1 en 5 van de Wet natuurbescherming (Wnb):
 - ten aanzien van Geoorde fuut (*Podiceps nigricollis*), graspieper (*Anthus pratensis*), grutto (*Limosa limosa*), scholekster (*Haematopus ostralegus*), kievit (*Vanellus vanellus*), Gele kwikstaart (*Motacilla flava*), kluut (*Recurvirostra avosetta*), slobbeend (*Spatula clypeata*), Wilde eend (*Anas platyrhynchos*), wintertaling (*Anas crecca*) en zomertaling (*Spatula querquedula*) de gevraagde ontheffing te verlenen van het verbod op:
 - opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen of eieren (artikel 3.1, lid 2, Wnb);
 - ten aanzien van watervleermuis (*Myotis daubentonii*) en meervleermuis (*Myotis dasycneme*) de gevraagde ontheffing te verlenen van het verbod op:
 - opzettelijk verstoren (artikel 3.5, lid 2, Wnb);
 - beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (artikel 3.5, lid 4, Wnb);
 - ten aanzien van poelkikker (*Rana lessonae*) de gevraagde ontheffing te verlenen van het verbod op:

- opzettelijk vangen (artikel 3.5, lid 1, Wnb)
 - opzettelijk verstoren (artikel 3.5, lid 2, Wnb);
 - beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (artikel 3.5, lid 4, Wnb);
- II. gelet op artikel 3.25, lid 1 van de Wnb ten aanzien van het vangen van poelkikker (*Rana lessonae*) de volgende middelen aan te wijzen:
- schepnet;
 - emmer;
- III. dat de ontheffing verleend wordt voor het plangebied gelegen tussen het Hoendiep, de Johan van Zwedenlaan, de spoorlijn Groningen - Leeuwarden en de watergang tussen het voorterrein en het vloeiveldenterrein van de voormalige suikerfabriek, zoals weergegeven in figuur 1 in de bijlage *Overwegingen bij dit besluit* en voor de compensatiegebieden tussen het plangebied voor de woonwijk en de bestaande woonwijk De Held, ten westen en grenzend aan de Johan van Zwedenlaan, zoals weergegeven in figuur 2 in deze bijlage;
- IV. dat de ontheffing geldt voor de periode vanaf de verzenddatum van dit besluit tot en met 1 augustus 2031;
- V. dat de volgende bijlagen deel uitmaken van dit besluit. Bij strijdigheid tussen de voorschriften en de bijlagen bij dit besluit prevaleren deze als volgt:
1. voorschriften;
 2. overwegingen bij besluit;
 3. de aanvraag van 9 februari 2021 en de aanvullingen per mail d.d. 29 juni, 23 juli, 19 augustus, 26 augustus en 31 augustus 2021, inclusief "*Activiteitenplan ontheffing Wet natuurbescherming De Suikerzijde deelgebied noord*". Gemeente Groningen, 9 februari 2021.

Groningen, 14 september 2021

Gedeputeerde Staten voornoemd:

, voorzitter.

, secretaris.

Toelichting

Wij verwijzen u naar de bijlage 'Overwegingen bij Besluit' voor een nadere motivering.

Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking na de verzenddatum.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met dit besluit bestaat de mogelijkheid om binnen zes weken na verzenddatum van dit besluit een bezwaarschrift in te dienen. Meer informatie daarover vindt u op de website van de provincie Groningen (www.provinciegroningen.nl/bezwaarmaken).

Het indienen van een bezwaarschrift schort de werking van dit besluit niet op. U kunt daarvoor een verzoek om voorlopige voorziening indienen bij de rechtbank. Een voorlopige voorziening is een zelfstandige procedure. Meer informatie over het vragen van een voorlopige voorziening vindt u op www.rechtspraak.nl.

Meer informatie

Wij vertrouwen er op dat voldoende duidelijk is welke voorwaarden aan dit besluit verbonden zijn. Heeft u nog vragen, dan kunt u contact opnemen met het secretariaat Landelijk Gebied en Water via het telefoonnummer 050 - 316 4543. U wordt dan doorverbonden met een medewerker die uw vragen zal beantwoorden. Wij verzoeken u het dossiernummer te vermelden.

Voorschriften

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. Dit besluit is enkel van toepassing op meervleermuis, watervleermuis, Geoorde fuut, grutto, scholekster, slobend, kievit, kluut, graspieper, Gele kwikstaart, wintertaling, Wilde eend, zomertaling en poelkikker en de beschreven verboden handelingen.
2. Dit besluit geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in dit besluit zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met Provincie Groningen indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan genoemd in voorschrift 1 worden aangetroffen en/of andere handelingen dan genoemd in voorschrift 2 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (digitaal) afschrift van dit besluit en de bijbehorende documenten op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
6. De hier beschreven voorschriften dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit ecologisch werkprotocol dient op de locatie (digitaal) aanwezig te zijn en dient onder betrokken werknemers, met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, bekend te zijn. Werkzaamheden dienen conform dit protocol te worden uitgevoerd. Het ecologisch werkprotocol dient ter goedkeuring aan het bevoegd gezag via loketVTH@provinciegroningen.nl onder vermelding van K29706 toegestuurd te worden, minstens een maand voorafgaand aan de werkzaamheden. Indien eerder toestemming wordt gegeven, mogen de werkzaamheden eerder aanvangen dan de hiervoor genoemde termijn. Onder werkzaamheden worden alle ingrepen in het huidige leefgebied van de onder voorschrift 1 genoemde soorten verstaan. Het is toegestaan een werkprotocol per fase van het project op te stellen, of voor specifieke werkzaamheden.
7. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (digitaal) (ecologisch) logboek bijgehouden te worden. Uit dit logboek moet aantoonbaar blijken wanneer en op welke wijze de hier beschreven voorschriften zijn uitgevoerd. Dit logboek moet op verzoek worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
8. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, bijgevoegd meldingsformulier (bijlage 2) in te vullen en ons toe te sturen, minimaal een week voorafgaand aan de werkzaamheden.
9. Alle maatregelen dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van (een) deskundige(n)¹ op het gebied van vleermuizen, vogels en amfibieën.
10. Bij de planning van de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met de seizoenactiviteiten van de soorten waarvoor ontheffing is verleend, om verstoring in de meest kwetsbare perioden te voorkomen.

¹ Provincie Groningen verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau, een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de natuurwetgeving, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied); en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

De kraamperiode van watervleermuis loopt globaal van 1 juni tot 15 juli en de kraamperiode van meervleermuis globaal van 15 mei tot 15 juli. De broedperiode van weidevogels loopt globaal van 1 maart tot en met 1 augustus. De voortplantingsperiode van poelkikker loopt globaal van 15 maart tot en met 15 september en de winterrustperiode van 15 oktober tot 15 april. De genoemde perioden kunnen zowel eerder als later beginnen en/of eindigen, afhankelijk van de (lokale) meteorologische omstandigheden voorafgaand aan en tijdens de werkzaamheden. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de betreffende soort.

Fasering

11. De werkzaamheden dienen uitgevoerd te worden in de periode vanaf de verzenddatum van dit besluit t/m 1 augustus 2031. De werkzaamheden dienen zodanig gefaseerd te worden dat er te allen tijde voldoende foerageergebied voor vleermuizen en broedgebied voor weidevogels en geoorde fuut beschikbaar blijft:
 - de demping van de vloeivelden in het oostelijk deel van het plangebied voor de woonwijk mag aanvangen op zijn vroegst twee weken nadat een monitoringsrapportage van het eerste compensatiegebied is toegestuurd waaruit blijkt dat dit gebied kan functioneren als foerageergebied voor vleermuizen en als broedgebied voor Geoorde fuut (zie ook figuur 1, Overwegingen);
 - de aanleg van het tweede compensatiegebied voor vleermuizen en Geoorde fuut mag op zijn vroegst één broedseizoen ná het realiseren van aanvullend weidevogelbeheer in de omgeving van Leegkerk aanvangen, conform voorschrift 18;
 - de demping van de overige bassins mag op zijn vroegst aanvangen twee weken nadat een monitoringsrapportage van het tweede compensatiegebied is toegestuurd waaruit blijkt dat dit gebied kan functioneren als foerageergebied voor vleermuizen en als broedgebied voor Geoorde fuut.

Een natuurcompensatiegebied wordt in ieder geval geacht te kunnen functioneren indien uit de monitoringsrapportages blijkt dat aan de ecologische randvoorwaarden zoals gesteld in het Activiteitenplan en de onderliggende ecologische onderzoeken naar vleermuizen en geoorde fuut wordt voldaan.

De fasering van de monitoring dient te voldoen aan de voorschriften 22 tot en met 26.

Ongeschikt maken en voorkomen van verstoring

12. De werkzaamheden dienen alleen overdag, tussen zonsopgang en zonsondergang uitgevoerd te worden. Er dient geen kunstlicht gebruikt te worden. Indien de uitvoering van werkzaamheden 's nachts wel noodzakelijk is, dient te worden voorkomen dat licht naar het resterende leefgebied van vleermuizen uitstraalt. Een ter zake kundige op het gebied van vleermuizen dient hierin te adviseren en dit dient in het onder voorschrift 7 genoemde logboek opgenomen te worden.
13. Visuele verstoring van beschermde diersoorten in het resterende leefgebied dient te worden voorkomen. Hiertoe kan tussen het werkgebied en het resterende leefgebied een afscherming geplaatst te worden om visuele verstoring te voorkomen. Indien dit niet doelmatig is, dienen andere technische of organisatorische maatregelen te worden getroffen om de functionaliteit van het resterende leefgebied voor beschermde soorten te waarborgen. Een ter zake kundige op het gebied van geoorde fuut dient hierin te adviseren en dit dient in het onder voorschrift 7 genoemde logboek opgenomen te worden.
14. Om te voorkomen dat poelkikker tijdens de werkzaamheden in het plangebied aanwezig is, dient als volgt te worden gewerkt:
 - het werkgebied dient ontoegankelijk gemaakt te worden door het plaatsen van een minimaal 50 centimeter hoog amfibieënscherm dat tevens minimaal 10 centimeter in de grond wordt ingegraven, of door een andere barrière die als voldoende wordt beoordeeld door een deskundige op het gebied van amfibieën. De wijze van afscherming van het werkgebied dient in het onder voorschrift 7 genoemde logboek opgenomen te worden;
 - voorafgaand aan het dempen van leefgebied van poelkikkers, dienen poelkikkers, larven en eiklonpen te worden weggevangen met een schepnet en zo snel mogelijk te worden verplaatst naar alternatief geschikt leefgebied in de omgeving, met inachtneming van voorschrift 9;

- de werkzaamheden die het leefgebied van poelkikker aantasten dienen vanuit één richting te worden uitgevoerd, zodat aanwezige dieren de kans krijgen te vluchten.
15. Ter voorkoming van de verspreiding van amfibieziektes, waaronder chytridiomycose en ranavirus dienen schepnetten, opvangemmers en laarzen voor- en achteraf te worden ontsmet met inachtneming van meest actuele protocol van RAVON "*Desinfectie protocol veldwerk*" (april 2020).

Natuurcompensatie

16. Er dient minimaal 14 hectare geschikt foerageergebied voor watervleermuis en meervleermuis, inclusief 12,5 hectare geschikt broedgebied voor Geoorde fuut, te worden aangelegd, zoals weergegeven in figuren 3 en 4 in de Overwegingen bij dit besluit; en volgens de voorwaarden zoals gesteld in "*Telemetrieonderzoek Watervleermuis Suiker Unie Groningen in het kader van de Wet natuurbescherming.*" *Regelink Ecologie & Landschap, 3 februari 2020* en "*Beoordeling herinrichting voormalig terrein van de Suiker Unie. Effecten op de Geoorde fuut actualisatie.*" *Altenburg & Wymenga, 18 januari 2021.*

De gebieden zoals weergegeven in figuren 3 en 4 dienen voldoende windluw te zijn, bijvoorbeeld door de aanplant van bosschages en struweel. Tevens dient het peilbeheer afgestemd te zijn op meervleermuis, watervleermuis en Geoorde fuut. Dit betekent dat de waterdiepte tussen 50 tot 100 centimeter dient te liggen. In de zomer mag het peil door verdamping zakken tot minimaal 30 centimeter. De gebieden dienen daarnaast voldoende voedselrijk te zijn door de aanleg van natuurvriendelijke oevers en zo nodig door te enten met voedselrijk slib om de ontwikkeling van macrofauna te versnellen.

De verlichtingssterkte mag op 30 cm boven het water van de compensatiegebieden en op 30 cm boven het midden van de vliegroutes naar deze gebieden (Hoendiep en de vliegroute naar compensatiegebied 1), voor zover deze binnen het plangebied van het project liggen, maximaal 0,5 lux bedragen. In afwijking hiervan is het ook toegestaan om in overleg met een deskundige op het gebied van vleermuizen vleermuisvriendelijke verlichting toe te passen. Dit dient opgenomen te zijn in het onder voorschrift 7 genoemde logboek. Het toepassen van (vleermuisvriendelijke) verlichting mag in geen geval de functionaliteit van foerageergebied of vliegroutes negatief beïnvloeden.

17. Het waterpeil in de compensatiegebieden voor vleermuizen en geoorde fuut mag verder verlaagd worden als dit voor het beheer van het gebied noodzakelijk is, bijvoorbeeld om vis te verwijderen.
18. Er dient minimaal 13 hectare geschikt en aaneengesloten broedgebied voor weidevogels te worden aangelegd tussen het Aduarderdiep, de Friesestraatweg en de Zijlvestersweg, zoals hieronder weergegeven. Het beheermozaïek in dit gebied dient geschikt te zijn voor grutto, kievit, scholekster en te bestaan uit beheer conform de pakketnamen '*Grasland met rustperiode*', '*Plasdras*', '*Kuikenveld*', '*Kruidenrijk grasland*' en '*Extensief beweid grasland*', zoals opgenomen in het *Overzicht Beheerpakketten Agrarisch Natuur & Landschapsbeheer 2021*. De beheerpakketten dienen jaarlijks tot minimaal 15 juni door te lopen. Het beheer mag aangevuld worden met verhoogd slootpeil en greppel plas-dras.
19. Er dient uiterlijk 1 juni 2022 een uitvoeringsplan te worden toegestuurd voor een aanvullend weidevogelgebied, dat de volgende elementen bevat:
- het plan dient zowel de benodigde inrichtingsmaatregelen waaronder maatregelen om predatie tegen te gaan, als beheermaatregelen te beschrijven;
 - het plan dient uiteindelijk te resulteren in minimaal 62 hectare geschikt weidevogelgebied (waarbij de hectares volgens voorschrift 18 meegeteld mogen worden), waarbij voor kruidenrijk grasland en beheer met een rustperiode tot minimaal 15 juni een wegingsfactor van 1,5 aangehouden mag worden.
 - de inrichtingsmaatregelen dienen vanaf het najaar van 2022 gerealiseerd te worden en de beheermaatregelen te starten vanaf het broedseizoen in 2023;
 - het plan dient het beheer minimaal te waarborgen voor de looptijd van deze ontheffing;
 - het plan dient zich te richten op gebieden die in de Provinciale Omgevingsverordening zijn aangeduid als 'leefgebied weidevogels' en in beginsel aan te sluiten op de weidevogelcompensatie bij Leegkerk conform voorschrift 18. Indien dit redelijkerwijs niet mogelijk blijkt, kan worden aangesloten bij de kansgebieden voor het Aanvalsplan Grutto (Gorecht, Reitdiepdal) en/of de weidevogelcompensatie voor de 380-kV verbinding tussen Eemshaven en Vierverlaten en/of andere bestaande weidevogelkernen;
 - Het plan dient in samenwerking met het agrarisch collectief tot stand te komen.

Figuur 1: Zoekgebied weidevogelcompensatie Leegkerk (rood kader), zoals bedoeld in voorschrift 18.

20. Het uitvoeringsplan zoals genoemd in voorschrift 19 dient na goedkeuring door het bevoegd gezag vanaf 15 augustus 2022 uitgevoerd te worden, en vanaf het weidevogelbroedseizoen in 2023 te voorzien in minimaal 40 ha geschikt en aaneengesloten leefgebied voor weidevogels (waarbij voor kruidenrijk grasland en beheer met een rustperiode tot minimaal 15 juni een wegingsfactor van 1,5 toegepast mag worden). Het beheer dient in beginsel zoveel mogelijk aan te sluiten bij de weidevogelcompensatie conform voorschrift 18. Indien dit redelijkerwijs niet mogelijk is, mogen meerdere gebieden gerealiseerd worden.

In de volgende beheerjaren dient de beheeropgave geschaald worden op basis van de monitoring, zoals opgenomen in voorschrift 25. Indien uit de monitoring blijkt dat de totale weidevogelpopulatie verdeeld over de polder De Oude Held en in het compensatiegebied bij Leegkerk stabiel blijft of toeneemt, dan is verdere invulling van het plan voor 62 hectare niet noodzakelijk.

Indien uit de monitoring blijkt dat de totale weidevogelpopulatie verdeeld over de polder De Oude Held en in het compensatiegebied bij Leegkerk afneemt, dan dient de totale opgave van 62 hectare vanaf het broedseizoen volgend op de monitoring verder ingevuld te worden én dient zo snel mogelijk een verbeterplan te worden opgesteld en ter goedkeuring te worden voorgelegd bij het bevoegd gezag

21. Maaibeheer van natuurvriendelijke oevers en de compensatiegebieden dient voor zover van toepassing te zijn afgestemd op de aanwezigheid van amfibieën. Het maaien dient plaats te vinden bij droog weer en maaisel dient altijd te worden afgevoerd. Indien het maaisel niet direct wordt afgevoerd, dient dit minimaal 75 cm uit de kant te worden gelegd. De maaibalk dient op voldoende hoogte te worden gezet om het doden van poelkikker te voorkomen (tenminste 10 centimeter hoog).

Monitoring

22. Er dient te worden gemonitord om de effectiviteit van de maatregelen voor Geoorde fuut, meervleermuis, watervleermuis en weidevogels te controleren. De monitoring dient plaats te vinden zoals beschreven in de aanvraag.
23. Voor watervleermuis en meervleermuis dient de monitoring vanaf 2021 plaats te vinden, startende in het huidige leefgebied en het eerste compensatiegebied ten zuiden van de spoorlijn. Na de aanleg van het tweede compensatiegebied dient ook dat gebied gemonitord te worden. Monitoring dient plaats te vinden middels een combinatie van luisterkastjes, warmtebeeldcamera's, het tellen van bekende kolonieplaatsen en macrofaunamonitoring. Dit onderzoek dient minstens voort te duren totdat alle bassins zijn gedempt.
- Het telemetrieonderzoek dient eenmalig uitgevoerd te worden in het jaar na aanleg van het tweede compensatiegebied voor vleermuizen.
- De monitoring dient minstens antwoord te geven op de volgende vraag:
- zijn de compensatiegebieden geschikt als foerageergebied voor vleermuizen?
 - in welke mate maken meervleermuis en watervleermuis van de verschillende compensatiegebieden gebruik?
 - zijn er veranderingen in de omvang van bekende kolonies die mogelijk te wijten zijn aan het wegvallen van het oude foerageergebied?
24. Voor Geoorde fuut dient de monitoring zich in 2021 en in het jaar na aanleg van het tweede compensatiegebied te richten op de aanwezigheid van geoorde fuut in het plangebied en compensatiegebied en de functionaliteit van deze gebieden voor de soort. In 2021 en 2023 dient de monitoring zich te richten op de (a)biotische factoren waarmee de functionaliteit van het compensatiegebied uitgedrukt kan worden:
- diepte en variatie in waterdiepte over het jaar;
 - nutriënten in de bodem en in het oppervlaktewater, met name fosfaat en nitraat;
 - macrofaunadichtheid, met name waterwantsen, waterkevers, zoetwaterkreeftjes en muggen;
 - aanwezigheid van kokmeeuwen.
- De monitoring dient minstens antwoord te geven op de volgende vragen:
- zijn de compensatiegebieden geschikt als broedhabitat voor Geoorde fuut?
 - maakt Geoorde fuut van de gebieden gebruik om te broeden?
25. Voor weidevogels dient de monitoring aan te vangen in 2022 en elk jaar gedurende de looptijd van de ontheffing herhaald te worden.
- De monitoring dient inzicht te geven in de populatieontwikkeling van weidevogels in polder De Oude Held en het compensatiegebied bij Leegkerk, waarbij tenminste het aantal broedvogels én het bruto territoriaal succes (BTS) van grutto gemonitord dient te worden.
- Tevens dient er onderzoek plaats te vinden naar de invloed van verschillende predatoren in het compensatiegebied bij Leegkerk, waarbij tenminste de predatie door vos, steenmarter en Zwarte kraai onderzocht dient te worden.
- De monitoring dient minstens antwoord te geven op de volgende vragen:
- wat zijn de ontwikkelingen in de broedvogelstand van de grutto-populatie in respectievelijk De Oude Held en het weidevogelcompensatiegebied bij Leegkerk?
 - wat is het bruto territoriaal succes in respectievelijk De Oude Held en het weidevogelcompensatiegebied bij Leegkerk?
 - wat is het verstoringseffect van het tweede compensatiegebied op het resterende weidegebied in De Oude Held en het verstoringseffect van de boomsingel langs het Aduarderdiep op het weidevogelcompensatiegebied bij Leegkerk?
 - wat is de invloed van verschillende predatoren op nest- en kuikenoverleving?
25. Een tussenrapportage dient jaarlijks in december aangeleverd te worden, startend in december 2021 en een eindrapport na afronding van de monitoring, uiterlijk in december van het jaar waarin de monitoring is afgerond. De rapportages dienen toegestuurd te worden aan het Loket VTH via loketVTH@provinciegroningen.nl onder vermelding van 'K29706 Monitoring Suikerzijde'. Het is toegestaan deelrapportages per soort(groep) aan te leveren. De tussenrapportages dienen minstens in te gaan op de (relevante) onderdelen zoals beschreven in voorschriften 23, 24 en 25.
26. De ontheffinghouder kan een schriftelijk verzoek indienen bij het bevoegd gezag om de monitoring te staken indien is gebleken dat de getroffen maatregelen effectief zijn. Indien uit de monitoring

blijkt dat door de getroffen maatregelen niet werkzaam zijn, dan dienen er aanvullende maatregelen genomen te worden om dit effect teniet te doen. Een deskundige op het gebied van de betreffende soort(en) moet onderzoeken welke maatregelen dit dienen te zijn. De exacte invulling van deze aanvullende maatregelen dient in overleg met het bevoegd gezag tot stand te komen.

Overige voorschriften

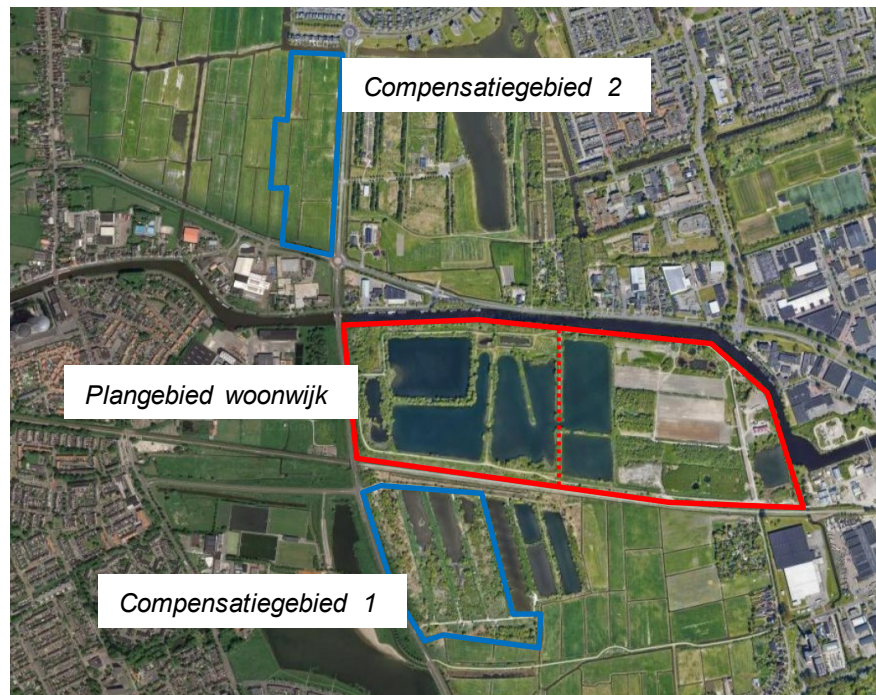
27. De ontheffing kan worden gewijzigd of ingetrokken op grond van artikel 5.4 van de Wnb.
28. Aanspreekpunt in het kader van dit besluit en de daaruit voortvloeiende voorschriften is het Lokaet, loketVTH@provinciegroningen.nl. U kunt ook contact opnemen met Afdeling Landelijk Gebied en Water van de Provincie Groningen, Secretariaat_LGW@provinciegroningen.nl.
29. Indien een verlenging van deze ontheffing wenselijk is, dient, zeker vier maanden voor het verstrijken van deze termijn, schriftelijk een verzoek om verlenging ingediend te worden. Dit kan per mail aan het Lokaet of via het online-aanvraagformulier.
30. De ontheffinghouder dient voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te worden waardoor de effecten beperkt of ongedaan gemaakt worden.
31. In navolging van het voorgaande voorschrift dient de ontheffinghouder rekening te houden met het broedseizoen van vogels. De werkzaamheden dienen zoveel mogelijk uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen. Mocht dit niet mogelijk zijn, dient een deskundige voorafgaand aan de werkzaamheden het plangebied en/of alle te kappen bomen te controleren op in gebruik zijnde nesten. Als er in gebruik zijnde nesten worden aangetroffen dienen de werkzaamheden te worden uitgesteld tot na het broedseizoen. Het plangebied moet hiervoor worden vrijgegeven door de deskundige.

Overwegingen bij Besluit

1 Nadere toelichting brongegevens

Onderwerp:	Verzoek om ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb), hoofdstuk 3, Soorten.
Activiteitenplan:	<i>"Activiteitenplan ontheffing Wet natuurbescherming De Suikerzijde deelgebied noord". Gemeente Groningen, 9 februari 2021.</i> Inclusief de aanvullende notities: <i>"Aanvulling alternatieven in relatie tot randvoorwaarden". Gemeente Groningen, 23 juli 2021.</i> <i>"Notitie locatiekeuze De Suikerzijde". Gemeente Groningen, 19 augustus 2021.</i> <i>"Beantwoording vragen n.a.v. aanvullingen alternatievenafweging". Gemeente Groningen, 26 augustus 2021.</i>
Reden voor deze aanvraag:	De gemeente Groningen is voornemens een nieuwe woonwijk - De Suikerzijde - te realiseren. In het plangebied zijn diverse beschermde soorten aangetroffen. Het plangebied vormt essentieel foerageergebied voor meervleermuis en watervleermuis en leefgebied voor poelkikker. Daarnaast vormt het plangebied belangrijk leefgebied voor Geoorde fuut. Dit leefgebied gaat door de realisatie van de woonwijk verloren. De gemeente Groningen is van plan om natuurcompensatiegebieden te realiseren voor vleermuizen en Geoorde fuut, deels in bestaand leefgebied van weidevogels (grutto, tureluur, kievit, scholekster, kluut, Gele kwikstaart, graspieper, krakeend, slobbeend, zomertaling, wintertaling, Wilde eend en meerkoet). Door de realisatie van dit compensatiegebied gaat beschermd leefgebied van deze weidevogels verloren. Voor het verlies van habitat van meervleermuis, watervleermuis, poelkikker, geoorde fuut en de betreffende weidevogels is een ontheffing noodzakelijk.
Plangebied:	Het plangebied voor de woonwijk ligt op het terrein van de voormalige Suiker Unie fabriek gelegen tussen het Hoendiep, de Johan van Zwedenlaan, de spoorlijn Groningen - Leeuwarden en de watergang tussen het voorterrein en het vloeiveldenterrein van de voormalige suikerfabriek, zoals weergegeven in figuur 1. Het plangebied bestaat uit voormalige vloeivelden van de suikerfabriek, die sinds de sluiting van de fabriek niet langer bedrijfsmatig worden gebruikt. De vloeivelden zijn daarom deels verland, met name aan de oostkant van het plangebied. Rondom de vloeivelden liggen dijken die begroeid geraakt zijn met ruigtekruiden, struweel en deels met hogere bomen. Een deel van de verlande bassins aan de oostkant van het plangebied zijn in gebruik door het AOC Terra voor onderwijsdoeleinden. Op een drietal plaatsen wordt natuurcompensatie, zoals weergegeven in figuren 1 en 2. 'Natuurcompensatiegebied 1' ligt ten zuiden van de spoorlijn Groningen - Leeuwarden en ten oosten van de Johan van Zwedenlaan. Dit gebied bestaat ook uit een aantal vloeivelden van de

voormalige suikerfabriek. Met name aan de zuidkant is dit gebied behoorlijk verruigt en verland. 'Natuurcompensatiegebied 2' ligt in polder De Oude Held, ten noordwesten van de geplande woonwijk, ten westen van de Johan van Zwedenlaan, ten noorden van het Hoendiep en ten zuiden van de woonwijk De Held. Het gebied bestaat uit extensief beheerde weilanden. 'Natuurcompensatiegebied 3' ligt ten noordwesten van Leegkerk, ten oosten van het Aduarderdiep en ten zuiden van de Friesestraatweg (N355). Dit gebied bestaat uit weilanden.

Figuur 1: Plangebied voor de woonwijk De Suikerzijde (rood omlijnd) en de compensatiegebieden voor vleermuizen en Geoorde fuut (blauw omlijnd). De rode stippellijn geeft de fasering van de demping van de bassins weer. Het demping van bassins in het oostelijk deel is gepland in het najaar van 2021 en de demping van bassins in het westelijk deel in het najaar van 2022.

Figuur 2: Voorgestelde locatie van het compensatiegebied voor weidevogels (blauw omlijnd).

Werkzaamheden:

Plangebied woonwijk:

- dempen van bassins;
- kappen van bomen en bosschages;
- grondwerkzaamheden, voorbereidend op de start van woningbouw (bouwrijp maken);
- bouwwerkzaamheden woonwijk, inclusief aanleg infrastructuur.

Natuurcompensatiegebied 1:

- uitgraven van bestaande bassins;
- verwijderen van tussenliggende dijken;
- kappen van bomen en bosschages;
- aanplant van bomen en bosschages.

Natuurcompensatiegebied 2:

- uitgraven van grond om nieuw open water te creëren;
- aanplant van bomen en bosschages.
- aanleg watergang met plasdraszone aan de westkant;

Natuurcompensatiegebied 3:

- realisatie van minimaal 11 hectare weidevogelbeheer bestaande uit uitgesteld maaibeheer, extensieve bewijding en plas-dras, mogelijk aangevuld met verhoogd slootpeil en greppel plas-dras;
- mogelijk realisatie van inrichtingsmaatregelen zoals het plaatsen van stuwtjes voor het opzetten van hoger waterpeil.

Planning:

De aanleg van natuurcompensatiegebied 1 is gestart in het najaar van 2020, zodat dit voor het actieve seizoen van Geoorde fuut en vleermuizen in 2021 beschikbaar was.

De inrichting van natuurcompensatiegebied 3 (aangepast weidevogelbeheer) is gepland voor het broedseizoen van 2021.

De start van de grondwerkzaamheden voor de woonwijk is voorzien in het najaar van 2021. De planning is om te starten met in het oostelijk deel van het plangebied voor de woonwijk (zie figuur 1 in deze Overwegingen).

De start van de aanleg van natuurcompensatiegebied 2 is gepland voor het najaar van 2021.

De start van de demping van de bassins in het westelijk deel van het plangebied voor de woonwijk is gepland in het najaar van 2022 (zie ook figuur 1 bij deze Overwegingen).

De verwachting is dat alle werkzaamheden, inclusief de monitoring, uiterlijk op 1 augustus 2031 zijn afgerond.

Ontheffing is aangevraagd voor verwachte overtreding van de volgende verbodsbepalingen:

opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen of eieren (artikel 3.1 lid 2 Wnb);	Geoorde fuut (<i>Podiceps nigricollis</i>), grutto (<i>Limosa limosa</i>), tureluur (<i>Tringa totanus</i>), scholekster (<i>Haematopus ostralegus</i>), kievit (<i>Vanellus vanellus</i>), Gele kwikstaart (<i>Motacilla flava</i>), kluut (<i>Recurvirostra avosetta</i>), graspieper (<i>Anthus pratensis</i>), wintertaling (<i>Anas crecca</i>), slobbeend (<i>Spatula clypeata</i>), zomertaling (<i>Spatula querquedula</i>), Wilde eend (<i>Anas platyrhynchos</i>) en meerkoet (<i>Fulica atra</i>)
opzettelijk verstoren (artikel 3.5 lid 2 Wnb);	watervleermuis (<i>Myotis daubentonii</i>) en meervleermuis (<i>Myotis dasycneme</i>)
beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (artikel 3.5 lid 4 Wnb);	
opzettelijk doden of vangen in hun natuurlijke verspreidingsgebied (artikel 3.5 lid 1 Wnb);	poelkikker (<i>Rana lessonae</i>)
opzettelijk verstoren (artikel 3.5 lid 2 Wnb);	
beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (artikel 3.5 lid 4 Wnb);	

Dit besluit ziet niet toe op hoofdstuk 2 Natura 2000-gebieden (stikstof). Uit toetsing (AERIUS-berekening) moet blijken of dit het geval is en indien noodzakelijk hiervoor vervolgstappen genomen te worden. Dit besluit ziet eveneens niet toe op hoofdstuk 4 Houtopstanden, hout en houtproducten van de Wet natuurbescherming.

Dit besluit ziet tevens niet toe op de voorgenomen ontwikkeling van de woonwijk De Held III. De eventuele ontwikkeling van deze woonwijk zal naar alle waarschijnlijkheid leiden tot verdere aantasting van de huidige weidevogelwaarden in de polder De Oude Held. Echter, er is nog geen duidelijkheid over de realisatiedatum van De Held III. Ook kunnen de plannen voor de woonwijk nog gewijzigd worden. Omdat er nog geen concreet zicht is op de realisatie van De Held III, kan dit niet als cumulatief effect in deze procedure beoordeeld worden. Door de verwachte effecten op weidevogels zal er een separate ecologische beoordeling en ontheffingsprocedure nodig zijn, alvorens De Held III gerealiseerd kan worden.

2 Procedure

2.1 Procedure en beslistermijn

De beslissing op de aanvraag is voorbereid volgens de procedure als beschreven in hoofdstuk 5 van de Wet natuurbescherming. Krachtens artikel 5.1, tweede lid Wnb is de beslistermijn met zeven weken verlengd, waardoor binnen 20 weken na ontvangst van de aanvraag op de aanvraag dient te worden beslist. De aanvraag is na de uiterste beslisdatum verder aangevuld door de aanvrager. Daarom is er pas na de uiterste beslisdatum besloten op de aanvraag.

2.2 Volledigheid

Met de aangeleverde gegevens, inclusief de aanvullingen van 29 juni, 23 juli, 19 augustus en 26 augustus 2021 en 31 augustus is de aanvraag ontvankelijk gebleken om te kunnen beoordelen.

2.3 Bevoegd gezag

Gelet op de projectbeschrijving en op het bepaalde in hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming, zijn wij bevoegd om de ontheffing te verlenen of te weigeren.

2.4 Publicatie besluit

Van dit besluit wordt mededeling gedaan door publicatie op de website www.officielebekendmakingen.nl.

3 Soortbescherming

3.1 Beoordeling

Een ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, lid 1 en 4 en artikel 3.8, lid 1 en 5 van de Wnb kan uitsluitend worden verleend indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort en/of er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan;
- er is een geldig wettelijk belang;
- er bestaat geen andere bevredigende oplossing.

De volgende beoordeling gaat in op deze drie voorwaarden.

3.1.1 Ecologische afweging vleermuizen

Onderzoeksmethode

Aanwezigheid van meervleermuis en watervleermuis is tijdens het onderzoek op basis van landelijke protocollen en onder begeleiding van ecologisch deskundigen voldoende nauwkeurig vastgesteld zoals beschreven in hoofdstuk 2 van het activiteitenplan.

Resultaten

Bij onderzoek door Bureau Waardenburg in 2018 zijn vijf tot zeven watervleermuizen foeragerend boven de bassins in het plangebied voor de woonwijk waargenomen. Naar aanleiding van dit eerste onderzoek is een nader onderzoek uitgevoerd door Regelink Ecologie & Landschap. Het doel van dit onderzoek was in de eerste plaats om te onderzoeken of het plangebied essentieel foerageergebied vormde voor de watervleermuis. Bij het onderzoek is gebruik gemaakt van luisterkastjes en telemetrie. Bij telemetrie worden individuen van een zender voorzien om de locatie van het dier te volgen. De luisterkastjes zijn gebruikt om de gebruiksintensiteit van het gebied door vleermuizen te onderzoeken.

Het onderzoek is uitgevoerd tijdens de kraamperiode, in de periode van 24 tot en met 28 juni 2019. Tijdens het vangen van vleermuizen in het plangebied werden onverwacht ook grote aantallen meervleermuizen aangetroffen. Uiteindelijk zijn zes watervleermuizen en 19 meervleermuizen gevangen, waarvan 4 watervleermuizen en 1 meervleermuis zijn gezenderd. In totaal zijn 487 opnamen van foeragerende vleermuizen gemaakt door de luisterkastjes.

Uit het onderzoek is gebleken dat de gezenderde watervleermuizen afkomstig zijn van drie verschillende kraamkolonies. Deze kolonies bevinden zich aan de Leegeweg in Groningen, in de buurt van de Zernike Campus en in Hoogkerk. De gezenderde individuen maken allemaal gebruik van de bassins in het plangebied. Sommige individuen maakten vrijwel uitsluitend gebruik van het plangebied, terwijl andere individuen ook van andere plassen in de omgeving gebruik maakten. Uitgedrukt tegen de totale foerageertijd, wordt het plangebied 53%-85% van de beschikbare tijd gebruikt door de gezenderde watervleermuizen om te foerageren. Ook uit de opnames van het luisterkastje blijkt dat het plangebied de hele nacht gebruikt wordt door watervleermuizen om te foerageren.

Bij de kraamkolonie van watervleermuis aan de Leegeweg zijn 16 uitvliegende individuen geteld. Dit komt overeen met de omvang van een andere bekende kolonie in het Sterrebos in Groningen.

Aangenomen wordt dat de andere kolonies een vergelijkbare omvang hebben. Het bleek niet mogelijk de exacte locatie van deze kolonies vast te stellen.

De gezenderde meervleermuis is afkomstig van een bekende kolonie in de wijk Selwerd. Het plangebied wordt vooral tussen 23:00 en 24:00 en tussen 2:30 en 3:15 gebruikt door het gezenderde individu. Daarbuiten ligt het gebruik van het gebied door meervleermuis aanmerkelijk lager. Het gebied wordt waarschijnlijk als tussenstop gebruikt op weg naar verder gelegen foerageergebieden, vermoedelijk het Leekstermeergebied. De kraamkolonie van meervleermuis in Selwerd is in 2018 geteld en bedroeg toen 122 volwassen individuen. Op basis van de vanggegevens maakt ca. 10-15% van de kraamkolonie en 50-100% van een (onbekende) mannenkolonie gebruik van het plangebied. Op basis van het nader onderzoek wordt geconcludeerd dat het plangebied essentieel foerageergebied voor watervleermuis en meervleermuis. Tevens is aangetoond dat het Hoendiep een essentiële vliegroute vormt.

Negatieve effecten zonder aanvullende maatregelen

Door de werkzaamheden worden essentiële functies binnen het plangebied voor meervleermuis en watervleermuis vernietigd, namelijk foerageergebied dat van essentieel belang is voor het functioneren van voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van deze soorten. In totaal gaat ca. 8,5 hectare foerageergebied van hoge kwaliteit verloren en ca. 11 hectare van gemiddelde kwaliteit. Aangezien het foerageergebied van essentieel belang is voor het functioneren van voortplantings- en rustplaatsen van meervleermuis en watervleermuis, leidt de ingreep tot een overtreding van artikel 3.5, lid 4 van de Wnb (het vernietigen van verblijfplaatsen).

Daarnaast heeft de ingreep negatieve effecten op individuen van deze soort, omdat individuen van de soort een nieuw foerageergebied moeten zoeken. Hierdoor is er ook sprake van een overtreding van artikel 3.5, lid 2 van de Wnb (verstoren).

Maatregelen om negatieve effecten te voorkomen of te minimaliseren

Met de voorgestelde werkwijze, planning, inrichting en maatregelen, zoals beschreven in hoofdstuk 4 van het activiteitenplan, worden de effecten zo veel mogelijk beperkt. Deze en andere maatregelen zijn nader uitgewerkt in de Voorschriften. Globaal komt dit neer op het volgende:

- werken buiten de kwetsbare periode;
- fasering van de werkzaamheden;
- aanleg van natuurcompensatie (nieuw foerageergebied);
- beperken van (bouw)verlichting;
- afscherming van het werkgebied;
- opstellen van een ecologisch werkprotocol;
- begeleiding van de werkzaamheden door ecologisch deskundige.
- monitoring;

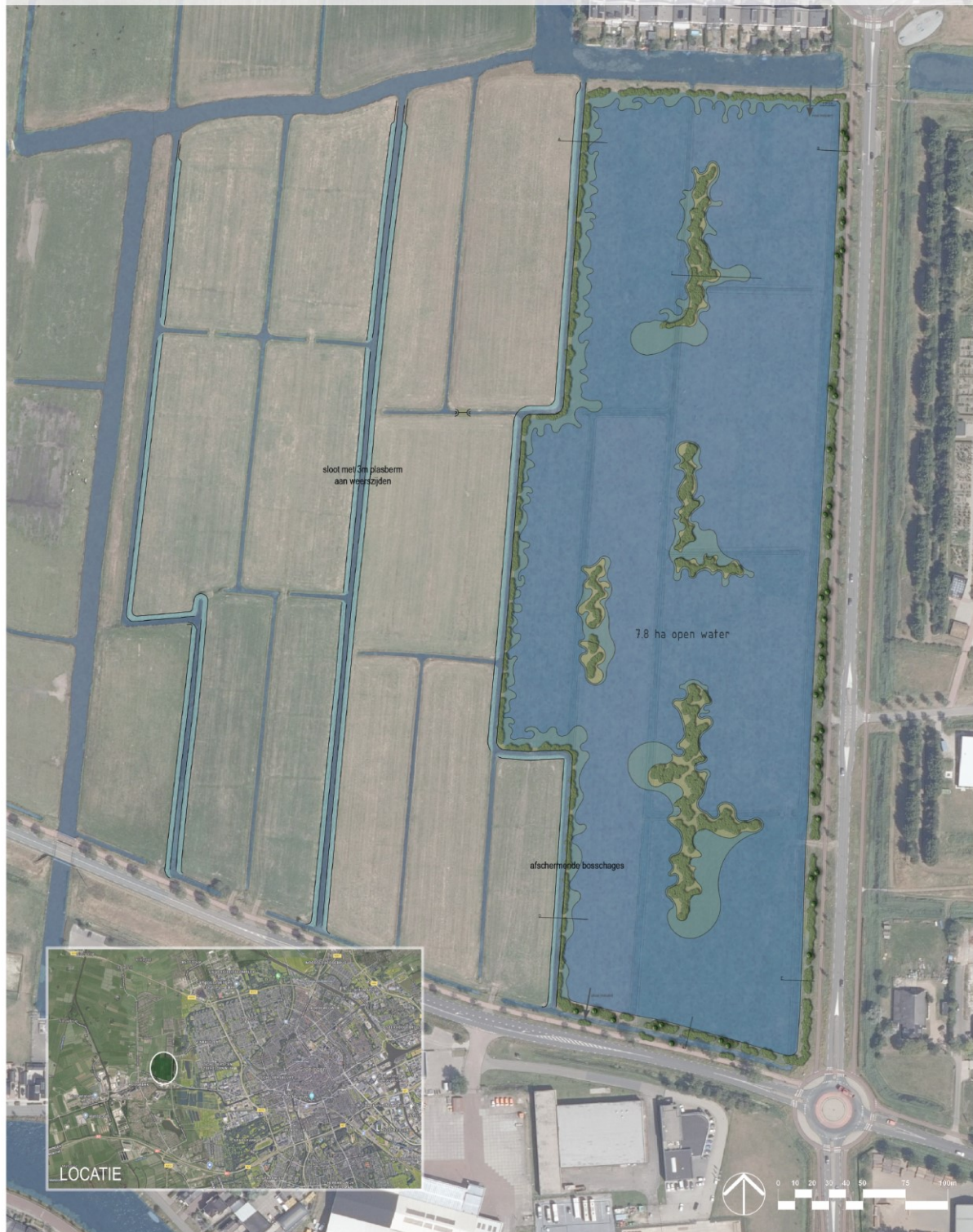
In paragraaf 4.2.1 is de compensatieopgave voor vleermuizen nader toegelicht. Uitgaande van een compensatie van 1:1 voor huidig optimaal foerageergebied en 1:0,5 voor suboptimaal leefgebied, is de compensatieopgave vastgesteld op ca. 14 hectare optimaal foerageergebied. Deze opgave wordt ingevuld in een tweetal gebieden. Natuurcompensatiegebied 1 is reeds gerealiseerd in de winter van 2020-2021 en voorziet in ca. 6,7 hectare nieuw foerageergebied. Dit gebied is gelegen ten zuiden van de spoorlijn Groningen-Leeuwarden en ten oosten van de Johan van Zwedenlaan.

Natuurcompensatiegebied 2 voorziet ruimschoots in de resterende opgave van 7,3 hectare foerageergebied. Dit gebied wordt gerealiseerd in de polder De Oude Held, ten zuiden van de wijk De Held en ten westen van de Johan van Zwedenlaan. De gebieden zijn in figuur 1 bij deze Overwegingen weergegeven. Figuren 3 en 4 geven de inrichting van de natuurcompensatiegebieden weer.

Figuur 3: inrichting van het eerste compensatiegebied voor vleermuizen en Geoorde fuut.

SCHETSVOORSTEL INRICHTING 2^e COMPENSATIEGEBIED OVERZICHTSKAART

Figuur 4: inrichting van het tweede compensatiegebied voor vleermuizen en Geoorde fuut.

Voor de inrichting van de compensatiegebieden zijn een aantal ecologische inrichtingsvoorwaarden gehanteerd. Deze voorwaarden zijn beschreven in paragraaf 7.2 van het nader onderzoek naar vleermuizen "*Telemetrieonderzoek Watervleermuis Suiker Unie Groningen in het kader van de Wet natuurbescherming.*" *Regelink Ecologie & Landschap*, 3 februari 2020. Deze voorwaarden hebben onder andere betrekking op de maatvoering van het open water; de waterdiepte; de voedselbeschikbaarheid; de luwte en het voorkomen van verstoring. Door deze voorwaarden te volgen, is zeker dat het gebied in potentie geschikt is voor watervleermuis en meervleermuis. Voor het eerste compensatiegebied zijn een aantal voormalige vloeivelden vergraven tot een groter wateroppervlak. De waterdiepte is zo ingericht dat het water snel opwarmt, om zo de ontwikkeling van macrofauna te stimuleren. Bestaande bosschages zijn zoveel mogelijk behouden om luwte te creëren. Daarnaast zijn nieuwe bosschages aangeplant.

Het tweede compensatiegebied wordt gerealiseerd door het uitgraven van een nieuwe waterpartij, welke wordt verbonden met het waterpeil in het omliggende gebied. Het gebied wordt ingericht met dammetjes en/of stuwen, zodat de mogelijkheid bestaat om te variëren met het waterpeil om zo vis uit het gebied te verwijderen of waterplanten te reduceren. Aanwezigheid van vis en waterplanten is nadelig voor de functionaliteit van het compensatiegebied voor o.a. vleermuizen. Ook worden er rondom bomen en bosschages geplant om luwte te creëren.

De locatie van de compensatiegebieden is dusdanig gekozen dat dit voor de gevonden watervleermuiskolonies bereikbaar is. Watervleermuis heeft een beperktere actieradius dan meervleermuis en is daarom als maatgevende soort beschouwd. De natuurcompensatiegebieden liggen binnen de actieradius van de verschillende aangetoonde watervleermuiskolonies. Daarnaast is bij de locatiekeuze van de compensatiegebieden rekening gehouden met de bestaande vliegroutes van watervleermuis en meervleermuis, zoals zijn aangetoond in het telemetrieonderzoek. Hierdoor is de kans zeer groot dat de natuurcompensatiegebieden snel door watervleermuizen en meervleermuizen worden ontdekt.

Doordat het eerste compensatiegebied al in de winter van 2020-2021 is aangelegd, is er voldoende gewinningstijd voor watervleermuis en meervleermuis geweest om het eerste compensatiegebied te ontdekken. In de eerste fase van de werkzaamheden (najaar 2021) worden slechts een beperkt aantal bassins gedempt die nu als foerageergebied voor vleermuizen dienen. De compensatieopgave in deze fase bedraagt 5,2 hectare, terwijl er 6,7 hectare natuurcompensatie is gerealiseerd. Er is dus ruimschoots voldoende nieuw foerageergebied beschikbaar. Het tweede compensatiegebied wordt een jaar voorafgaand aan de demping van de resterende bassins aangelegd. Zodoende is er dus ook gewinningstijd voor het tweede compensatiegebied. Doordat dit gebied langs een bestaande vliegroute wordt gelegd, is de kans op ontdekking door vleermuizen zeer groot.

Het werk wordt zoveel mogelijk buiten de kwetsbare periode uitgevoerd, om verstoring van vleermuizen te voorkomen. Tevens wordt het gebruik van bouwverlichting zoveel mogelijk beperkt. Ook wordt middels een fysieke afscheiding, of door een combinatie van technische en organisatorische maatregelen, ervoor gezorgd dat de verstoring van de eerste fase grondwerkzaamheden in het resterende foerageergebied zoveel mogelijk beperkt blijft.

De gemeente is voornemens monitoring uit te voeren om de gebruiksintensiteit van de verschillende deelgebieden door vleermuizen te volgen en de geschiktheid van de compensatiegebieden na te gaan. Ook zal de omvang van de kolonie aan de Leegeweg gevolgd worden. Het onderzoek volgt de opzet van het nader onderzoek dat is uitgevoerd ten behoeve van de ontheffingsaanvraag. Er worden luisterkastjes geplaatst om de gebruiksintensiteit te volgen. Ook worden er warmtebeeldcamera's geplaatst. De luisterkastjes in het plangebied voor de woonwijk, langs de vliegroutes en in het eerste compensatiegebied worden in 2021 geplaatst. De luisterkastjes voor het tweede compensatiegebied worden na de aanleg van het gebied geplaatst, naar verwachting in 2023. Het onderzoek met de luisterkastjes duurt voort totdat alle bassins in het plangebied voor de woonwijk zijn gedempt. Het telemetrieonderzoek zal plaatsvinden in het jaar ná de aanleg van het tweede compensatiegebied.

Het tellen van de kolonie aan de Leegeweg zal plaatsvinden vanaf 2022, nadat de eerste bassins zijn gedempt, en jaarlijks herhaald worden totdat alle bassins zijn gedempt en er sprake is van een nieuwe

situatie. Dit onderzoek geeft aanvullend inzicht in de functionaliteit van de compensatiegebieden voor deze kolonie. Tot slot zal er ook macrofauna-onderzoek plaatsvinden om de potentie van de compensatiegebieden na te gaan.

Gelet op het belang van het huidige leefgebied voor de lokale populatie van meervleermuis en watervleermuis, stellen wij voorwaarden in de Voorschriften aan het functioneren van het compensatiegebied, alvorens het huidige foerageergebied wordt aangetast. Het dempen van bassins mag pas aanvangen nadat middels monitoring is aangetoond dat de daarvoor benodigde natuurcompensatie kan functioneren.

Staat van instandhouding

Watervleermuis

De huidige staat van instandhouding van watervleermuis is als gunstig te beschouwen. De soort is op de Rode Lijst vermeld als 'thans niet bedreigd' (Rode Lijst, 2020). Landelijk lijkt de soort in aantal toe te nemen, hoewel de groei van de populatie wel stagneert. De soort komt landelijk wijdverspreid voor. Ook in de provincie Groningen komt de soort algemeen voor.

De ingreep heeft naar verwachting impact op een groot deel van de lokale populatie. Er werd lange tijd aangenomen dat er slechts één kolonie van watervleermuizen in de stad Groningen aanwezig was, welke alleen uit mannetjes zou bestaan. Daarmee zou er geen sprake zijn van een levensvatbare populatie. In het vleermuisonderzoek ten behoeve van deze ontheffing zijn drie aanvullende kraamkolonies vastgesteld. Mogelijk zijn er nog meer kolonies aanwezig in de stad, maar deze zijn niet bekend. Door het beperkte aantal kolonies en de afhankelijkheid van die kolonies van het foerageergebied in het plangebied voor de woonwijk, kan de staat van instandhouding van de lokale populatie als kwetsbaar gezien worden.

Meervleermuis

De huidige staat van instandhouding van meervleermuis is als matig ongunstig te beschouwen. De trend in de staat van instandhouding is zelfs als zeer ongunstig te beschouwen. Dit heeft onder meer te maken met de energietransitie, waardoor verblijfplaatsen van meervleermuis onder druk komen te staan en waardoor de kwaliteit van het leefgebied afneemt. De soort is op de Rode Lijst vermeld als 'thans niet bedreigd' (Rode Lijst, 2020). Landelijk komt de soort vooral in Noord-Holland, Zuid-Holland, Flevoland, Friesland en Groningen algemeen voor. In de andere provincies is de soort minder algemeen. De aantallen overwinterende mannelijke meervleermuizen lijken sterk in aantal toe te nemen, terwijl de zomerpopulatie sinds 2005 licht lijkt af te nemen.

Lokaal is er slechts één bekende kraamkolonie van meervleermuizen. Deze kolonie bestaat uit ca. 120 dieren die wisselen tussen twee locaties. Op basis van het nader onderzoek voor deze ontheffing wordt ook de aanwezigheid van een (nog onbekende) mannenkolonie verwacht. (Mannelijke en vrouwelijke meervleermuizen leven in de kraamperiode gescheiden). De voorgenomen ingreep kan naar verwachting vooral een groot effect hebben op deze mannenkolonie, gezien de grote afhankelijkheid van de mannenkolonie van het huidige foerageergebied in het plangebied voor de woonwijk; dat foerageergebied gaat door de ingreep verloren. Meervleermuizen zijn daarnaast territoriaal en hebben een grote homerange, waardoor de stad Groningen te klein is om ruimte te bieden aan andere kolonies van meervleermuis. Het verlies van essentieel foerageergebied kan daarom grote gevolgen hebben voor de lokale populatie. Het eventuele verdwijnen van de mannenkolonie zou ook kunnen betekenen dat de gehele lokale populatie niet langer levensvatbaar is.

Conclusie staat van instandhouding

Door de inrichting van de compensatiegebieden, de beschikbare andere waterplassen in de omgeving, die ook als foerageergebied voor de watervleermuis kunnen dienen, de andere genoemde maatregelen, inclusief de groene plus (zie belangenafweging) en landelijke gunstige staat van instandhouding van watervleermuis, is zeker dat dit project niet zal leiden tot negatieve effecten op de lokale populatie of de staat van instandhouding van watervleermuis.

Voor meervleermuis geldt eveneens dat door de inrichting van de compensatiegebieden, en de andere genoemde maatregelen, inclusief de groene plus (zie belangenafweging), zeker is dat dit project niet zal leiden tot negatieve effecten op de lokale populatie of de staat van instandhouding van meervleermuis.

Eindoordeel ecologische afweging vleermuizen

Met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid zal de voorgestelde manier van werken de negatieve effecten op aangetroffen beschermde vleermuissoorten voorkomen of tot een voldoende minimum beperken. Gezien bovenstaande is gegarandeerd dat de huidige populatie in stand kan blijven, en naar verwachting gezien de groene plus kan toenemen in de toekomst, en dat er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van watervleermuis en meervleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

3.1.2 Ecologische afweging Geoorde fuut

Onderzoeksmethode

Aanwezigheid van Geoorde fuut is tijdens het onderzoek door Bureau Waardenburg in 2018 en in het vervolgonderzoek door Altenburg & Wymenga in 2019 op basis van landelijke protocollen en onder begeleiding van ecologisch deskundigen voldoende nauwkeurig vastgesteld zoals beschreven in hoofdstuk 2 van het activiteitenplan.

Resultaten

Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat er grote aantallen Geoorde fuut in het plangebied aanwezig zijn. In de twee bassins die bij de eerste fase van grondwerkzaamheden worden gedempt, zijn 40 Geoorde futen waargenomen. In de overige bassins direct ten westen zijn ook ca. 25 Geoorde futen waargenomen. Hoewel het exacte aantal broedvogels niet is vastgesteld, mag er naar alle waarschijnlijkheid van uitgegaan worden dat er een significante broedpopulatie van Geoorde fuut aanwezig is.

Er zijn langjarige telgegevens beschikbaar uit de periode van 2010 tot 2019 waaruit blijkt dat er maximaal 30 tot 45 broedpaar in het plangebied en de directe omgeving aanwezig kunnen zijn. Dit komt overeen met ca. 8-10% van de Nederlandse populatie in diezelfde periode, of ca. 20% van de regionale populatie (Groningen-noord Drenthe).

Negatieve effecten zonder aanvullende maatregelen

Door de werkzaamheden gaan essentiële functies binnen het plangebied voor Geoorde fuut verloren, namelijk geschikt broedhabitat. Het betreft hier broedgebied dat van essentieel belang is voor de regionale populatie. Daarnaast heeft de ingreep negatieve effecten op individuen van deze soort.

Maatregelen om negatieve effecten te voorkomen of te minimaliseren

Met de voorgestelde werkwijze, planning, inrichting en maatregelen, zoals beschreven in hoofdstuk 4 van het activiteitenplan, worden de effecten zo veel mogelijk beperkt. Deze en andere maatregelen zijn nader uitgewerkt in de Voorschriften. Globaal komt dit neer op het volgende:

- fasering van de werkzaamheden;
- werken buiten de kwetsbare periode;
- aanleg van natuurcompensatie (nieuw broedgebied);
- plaatsing van afscherming tussen het werkgebied en resterend leefgebied
- opstellen van een ecologisch werkprotocol;
- begeleiding van de werkzaamheden door ecologisch deskundige;
- het uitvoeren van monitoring.

Voor de realisatie van de woonwijk is het noodzakelijk om de vloeivelden te dempen, die nu belangrijk broedgebied vormen voor geoorde fuut. In totaal gaat er 11,4 hectare bestaand leefgebied verloren. Ter compensatie wordt er 12,5 hectare nieuw leefgebied gerealiseerd, verdeeld over twee gebieden. Natuurcompensatiegebied 1 is reeds aangelegd en ligt ten zuiden van de spoorlijn Groningen - Leeuwarden. Natuurcompensatiegebied 2 wordt gerealiseerd in de polder De Oude Held, direct ten zuiden van de woonwijk De Held en ten westen van de Johan van Zwedenlaan. Dit vindt een jaar

voorafgaand aan de demping van de westelijke bassins in het plangebied voor de woonwijk plaats. Beide compensatiegebieden worden ingericht volgens een aantal ecologische inrichtingsvoorwaarden, zoals beschreven in paragraaf 5.3 van de rapportage *"Beoordeling herinrichting voormalig terrein van de Suiker Unie. Effecten op de Geoorde fuut actualisatie"*. Altenburg & Wymenga. 18 januari 2021. Deze voorwaarden hebben onder andere betrekking op het wateroppervlak, de waterdiepte en de aanwezigheid van voedsel en vegetatie. Deze inrichtingsvoorwaarden waarborgen de geschiktheid van het compensatiegebied voor Geoorde fuut.

De werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd. In het najaar van 2021 worden twee vloeivelden gedempt die nu door Geoorde fuut worden gebruikt. Het gaat om een oppervlakte van 6 hectare. Het eerste compensatiegebied is reeds aangelegd en biedt ca. 6,7 hectare nieuw leefgebied. Dit gebied is voorafgaand aan het dempen van de eerste vloeivelden aangelegd, zodat het nieuwe gebied alvast ontdekt kon worden. Het tweede compensatiegebied wordt in het jaar voorafgaand aan de demping van de resterende bassins aangelegd en biedt nog eens ruim 7,3 hectare nieuw leefgebied. Daarmee ontstaat er ruimschoots voldoende nieuw leefgebied voor de soort, dat ook tijdig beschikbaar is. Gezien de flexibiliteit van de soort is het zeer aannemelijk dat de soort van de nieuwe gebieden gebruik zal maken als de omstandigheden geschikt zijn.

Tevens treft de gemeente maatregelen om verstoring van broedvogels te voorkomen in het huidige habitat dat nog niet wordt aangetast. Hierdoor blijft dit gebied voorlopig geschikt als broedhabitat. De afscherming wordt ofwel gerealiseerd door het plaatsen van een fysieke afscherming om optische verstoring en lichtverstoring te voorkomen, ofwel door het treffen van andere technische of organisatorische maatregelen om hetzelfde resultaat te bereiken. Door deze maatregelen is er gedurende het project dus steeds voldoende leefgebied beschikbaar voor de soort, aangezien de compensatiegebieden tijdig worden gerealiseerd en niet al het bestaande leefgebied tegelijkertijd wordt aangetast.

Daarnaast voert de gemeente monitoring uit, startend in 2021. De monitoring richt zich op de aanwezigheid van Geoorde futen en op de geschiktheid van de compensatiegebieden voor de soort. Bij de monitoring wordt het protocol voor vogelmonitoring van zeldzame of schaarse broedvogelsoorten van SOVON gevolgd. Er worden meerdere onderzoeksrondes uitgevoerd, om de aantallen vogels en de functionaliteit van de natuurcompensatiegebieden als broedhabitat vast te stellen. Ook wordt een aantal parameters van het compensatiegebied gemeten, te weten:

- diepte en variatie in waterdiepte gedurende het jaar;
- nutriëntgehalte in bodem en wateroppervlakte, met name fosfaat en nitraat;
- macrofaunadichtheid, met name waterwantsen, waterkevers, zoetwaterkreeftjes en muggen;
- aanwezigheid van kokmeeuwen (vaak gunstig voor Geoorde fuut).

De methode van monitoring is nader beschreven in paragraaf 4.3.2 van het activiteitenplan. Na de nulmeting in de compensatiegebieden in 2021, zal de vogelmonitoring vooral in 2022 plaatsvinden, terwijl de monitoring van de overige parameters in het compensatiegebied in 2023 wordt herhaald.

Door de uitvoering van bovenstaande maatregelen wordt ervoor gezorgd en gecontroleerd dat er voldoende geschikt broedhabitat voor Geoorde fuut blijft bestaan. Wij verbinden voorschriften aan dit besluit om te waarborgen dat de natuurcompensatie voor Geoorde fuut tijdig beschikbaar en functioneel is, voordat het huidige leefgebied van de soort wordt aangetast.

Staat van instandhouding

De huidige staat van instandhouding van Geoorde fuut is gunstig. Sinds de jaren tachtig is de soort in Nederland significant in aantal broedparen toegenomen.

In de provincie Groningen is de soort sinds 2000 sterk toegenomen in aantal broedparen. Deze toename is waarschijnlijk voor een belangrijk deel toe te schrijven aan de inrichting van nieuwe natte natuur, zoals in het Zuidlaardermeergebied, de Onlanden en het Roegwold. Deze gebieden bieden veel nieuw geschikt broedgebied voor de soort.

Binnen het plangebied en de directe omgeving broedt naar alle waarschijnlijkheid een significant deel van de regionale broedvogelpopulatie. Van Geoorde fuut is bekend dat deze flexibel is en kan

inspelen op wisselende omstandigheden tussen gebieden. Individuen kunnen dus van jaar tot jaar in verschillende gebieden broeden.

Door de inrichting van natuurcompensatie ontstaat nieuw geschikt broedhabitat voor de soort. Daarnaast zijn er elders in de provincie geschikte broedgebieden voor de soort beschikbaar. Aangezien de soort flexibel is, zich snel kan verplaatsen naar andere geschikt leefgebied en er voldoende geschikt leefgebied is, is zeker dat dit project niet zal leiden tot negatieve effecten op de lokale populatie of de staat van instandhouding van Geoorde fuut. In combinatie met de andere maatregelen, zijn negatieve effecten niet te verwachten.

Eindoordeel ecologische afweging Geoorde fuut

Met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid zal de voorgestelde manier van werken de negatieve effecten op aangetroffen beschermde soorten voorkomen of tot een voldoende minimum beperken. Gezien bovenstaande is gegarandeerd dat de huidige populatie in stand kan blijven en dat de gunstige staat van instandhouding van Geoorde fuut gewaarborgd blijft.

3.1.3 Ecologische afweging weidevogels

Onderzoeksmethode

Aanwezigheid van diverse soorten weidevogels is op basis van tellingen ten behoeve van broedvogelmonitoring (BMP), in combinatie met literatuuronderzoek (NDFF) en expert judgement voldoende nauwkeurig vastgesteld zoals beschreven in hoofdstuk 2 van het activiteitenplan.

In opdracht van het bevoegd gezag is een aanvullende beoordeling opgesteld over de effecten van de aanleg van natuurcompensatiegebied 2 op de weidevogelwaarden in polder De Oude Held en de benodigde compensatie ("*Beoordeling weidevogelcompensatie bij Leegkerk ten behoeve van het project Suikerzijde*". Altenburg & Wymenga, 31 augustus 2021).

Resultaten

In 2014, 2017 en 2020 zijn BMP-tellingen in polder De Oude Held uitgevoerd. Bij deze tellingen zijn nesten van kievit, tureluur, scholekster en grutto aangetroffen in het deel van de polder De Oude Held dat door de inrichting als natuurcompensatie wordt beïnvloed. In 2020 betrof het ca. 17 broedgevallen van grutto, 5 broedgevallen van scholekster, 6 broedgevallen van kievit en 8 broedgevallen van tureluur die binnen het gebied broeden dat door de aanleg van de natuurcompensatie in De Oude Held worden aangetast. Hierbij is rekening gehouden met een verstoringsafstand van 50 meter.

Op basis van de aanvullende beoordeling die in opdracht van het bevoegd gezag is uitgevoerd over de effecten van de aanleg van natuurcompensatiegebied 2 op de weidevogelwaarden in polder De Oude Held is geconcludeerd dat de verstoringsafstand aan de westzijde van natuurcompensatiegebied hoger kan zijn, tot ca. 100 meter. Deze verstoringsafstand komt voort uit een review van de effecten van houtsingels en struikwallen die in 2018 is uitgevoerd. Indien van deze hogere verstoringsafstand wordt uitgegaan, worden 22 broedgevallen van grutto, 9 broedgevallen van kievit, 6 broedgevallen van scholekster en 10 broedgevallen van tureluur aangetast.

Uit het rapport "*Beoordeling weidevogelcompensatie bij Leegkerk ten behoeve van het project Suikerzijde*". Altenburg & Wymenga, 31 augustus 2021. komt tevens naar voren dat het huidige broedsucces in polder De Oude Held zeer hoog is. Het Bruto Territoriaal Succes (BTS) lag in 2021 rond de 85% en was daarmee voldoende om de lokale populatie in polder De Oude Held in stand te houden.

In 2020 zijn tevens slobend en krakeend aangetoond binnen het plangebied voor natuurcompensatie. Daarnaast zijn in de tellingen van 2014 en 2017 soorten als Wilde eend en wintertaling binnen of in de directe nabijheid van het geplande natuurcompensatiegebied 2 aangetoond. Op wat grotere afstand zijn ook soorten als meerkoet, kluut, Gele kwikstaart, graspieper en zomertaling aangetoond. Dit betrof steeds één of enkele broedgevallen.

Uit het onderzoek komt naar voren dat het plangebied belangrijk broedgebied vormt voor onder meer grutto, scholekster en kievit. Daarnaast komen broedgevallen van diverse andere kwetsbare weidevogelsoorten voor (kluut, Gele kwikstaart, graspieper, slobbeend, wintertaling, zomertaling, Wilde eend).

Negatieve effecten zonder aanvullende maatregelen

Door de werkzaamheden worden essentiële functies binnen het plangebied voor grutto, kievit en scholekster vernietigd / verstoord: belangrijk broedgebied. Hetzelfde geldt voor de weidevogels die in minder hoge aantallen zijn aangetroffen, te weten Wilde eend, slobbeend, wintertaling, zomertaling, Gele kwikstaart, kluut en graspieper. Ook voor deze soorten worden essentiële functies vernietigd of verstoord: het huidige broedgebied. Van weidevogels is bekend dat zij meestal van jaar tot jaar binnen enkele meters van hun voorgaande nestplek broeden, als de omstandigheden geschikt zijn. Het bestaande broedgebied is voor weidevogels die nu geen gunstige staat van instandhouding hebben van essentieel belang wanneer er onvoldoende optimaal leefgebied in de omgeving beschikbaar is. Gezien de actuele staat van instandhouding van de eerdergenoemde soorten en het gebrek aan optimaal leefgebied in de omgeving, moeten de huidige nestplekken als jaarrond beschermd gezien worden. Voor het vernielen/beschadigen van deze nestplekken is dus een ontheffing noodzakelijk.

De werkzaamheden hebben effect op de aangetroffen nestplaatsen binnen het directe plangebied en op nestplekken op een beperkte afstand van de aan te leggen natuurcompensatie. Door de aanplant van struweel om luwte te creëren in het compensatiegebied, neemt de kwaliteit van het omliggende weidegebied als broedhabitat voor weidevogels af. Hiervoor wordt een maximale verstoringafstand van 100 meter aangehouden. In totaal gaat ca. 8 hectare broedgebied verloren door de aanleg van open water en ca. 5 hectare als gevolg van verstoring. Daarnaast heeft de ingreep negatieve effecten op individuen van deze soorten, die hun huidige nestplek verliezen. Door de aanleg van natuurcompensatiegebied 2 worden kwetsbare weidevogels gedwongen een ander broedgebied te zoeken.

Er is ontheffing aangevraagd voor het vernielen/beschadigen van nesten van grutto, scholekster, kievit, slobbeend, wintertaling, zomertaling, graspieper, Gele kwikstaart, kluut en Wilde eend. Al deze soorten zijn binnen het natuurcompensatiegebied 2 en de verstoringafstand daarvan aangetoond en worden dus aangetast door de voorgenoemde ingreep.

Er is ook ontheffing aangevraagd voor het vernielen/beschadigen van nesten van tureluur, krakeend en meerkraai. Er is geen reden om een jaarrond bescherming van nestplekken van deze soorten aan te houden, aangezien de soorten reeds in een gunstige staat van instandhouding verkeren. Door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren wordt overtreding van de verbodsbepaling op het vernielen/beschadigen van nesten voorkomen. Een ontheffing van de verbodsbepaling op het vernielen van nesten van deze soorten is dus niet noodzakelijk.

Maatregelen om negatieve effecten te voorkomen of te minimaliseren

Met de voorgestelde werkwijze, planning, inrichting en maatregelen, zoals beschreven op bladzijde hoofdstuk 4 van het activiteitenplan, worden de effecten zo veel mogelijk beperkt. Deze en andere maatregelen zijn nader uitgewerkt in de Voorschriften. Globaal komt dit neer op het volgende:

- werken buiten de kwetsbare periode;
- fasering van de werkzaamheden;
- aanleg van compenserend broedgebied voor weidevogels;
- opstellen van een ecologisch werkprotocol;
- begeleiding van de werkzaamheden door ecologisch deskundige;
- monitoring;

Door de aanleg van natuurcompensatiegebied 2 gaat ca. 13 hectare geschikt broedgebied verloren, rekening houdend met een verstoringafstand van 100 meter. Om ook in de toekomst voldoende geschikt broedgebied te behouden, wordt er daarom minimaal 13 hectare zwaar weidevogelbeheer (zoals uitgesteld maai-beheer en plas-dras) gerealiseerd in de omgeving van Leegkerk, voorafgaand aan de aantasting van het huidige broedgebied in polder De Oude Held. In dit gebied broeden nu al weidevogels, zij het in lage aantallen. Door hier meer zwaar beheer te realiseren, ontstaat een nieuwe

plek waar weidevogels zich kunnen vestigen. Ook is het aanvullende beheer positief voor de weidevogels die reeds in het gebied bij Leegkerk aanwezig zijn. Door het weidevogelbeheer een broedseizoen voorafgaand aan de ingreep in de polder De Oude Held te realiseren, kunnen weidevogels het nieuwe gebied ontdekken. Hierdoor is de kans groter dat weidevogels na aantasting van het huidig leefgebied weer een geschikt broedgebied vinden.

Door de aanleg van een brede watergang langs het tweede compensatiegebied, krijgt het resterende broedgebied van weidevogels in De Oude Held een barrière voor predatoren. Samen met de reeds bestaande watergangen ontstaat een soort broedeiland. Daarnaast is het voornemen om flauwe oevers in het bestaand leefgebied in polder De Oude Held te realiseren, die als plas-dras overgangen kunnen functioneren. Het is niet zozeer aannemelijk dat deze maatregelen tot een verdere verhoging van het broedsucces in polder De Oude Held zullen leiden, aangezien het broedsucces hier al zeer hoog is. De maatregelen kunnen wel bijdragen aan het behouden van dit hoge broedsucces en het behoud van de resterende populatie.

Deze bovengenoemde maatregelen dienen met name om op korte termijn bij te dragen aan de instandhouding van de lokale populatie weidevogels.

Uit het rapport "*Beoordeling weidevogelcompensatie bij Leegkerk ten behoeve van het project Suikerzijde*". Altenburg & Wymenga, 31 augustus 2021. komt naar voren dat er aanvullende maatregelen nodig zijn om op langere termijn de instandhouding van weidevogels te waarborgen. Op redelijk korte termijn is een compensatiegebied van 62 hectare nodig om de effecten van de aanleg van natuurcompensatiegebied 2 te compenseren. Hierbij mag voor zwaar weidevogelbeheer (kruidenrijk grasland, rustperiode tot minimaal 15 juni) een omrekeningsfactor van 1,5 toegepast worden, aangezien dergelijk zwaar beheer een grotere ecologische waarde heeft voor weidevogels. Hierdoor kan de totale opgave bij een invulling met uitsluitend zwaar beheer tot ruim 41 gereduceerd kan worden.

Om het behoud van de diverse weidevogelsoorten te waarborgen, dient op korte termijn gestart te worden met de realisatie van deze aanvullende opgave. Van weidevogels is bekend dat ze een groot aaneengesloten leefgebied nodig hebben om op lange termijn een populatie in stand te kunnen houden. Indien er te weinig wordt gecompenseerd, zullen populaties afnemen, waardoor deze kwetsbaarder worden voor predatie, waardoor de populatie nog verder zal afnemen. Er kan een feedbackloop ontstaan. Daarom nemen wij het voorschrift op dat er vanaf 2023 minimaal 40 hectare weidevogelbeheer gerealiseerd dient te zijn. Daarna kan aan de hand van monitoring bepaald worden of het noodzakelijk is om de totale opgave van 62 hectare in te vullen.

De totale opgave is gebaseerd op het verlies van het leefgebied waarin nu 22 broedparen van grutto aanwezig zijn. Grutto is als maatgevende soort gehanteerd. Op basis van 22 broedparen grutto en 2,8 ha leefgebied die nodig is per gruttobroedpaar, bedraagt de opgave 61,6 ha. Dit wordt naar boven afgerond tot 62 ha. De gehanteerde waarde van 2,8 ha leefgebied per gruttopaar komt naar voren uit de beoordeling die door Altenburg & Wymenga is opgesteld en gebaseerd op een rapport van Oosterveld uit 2008 over de Groningse weidevogelgebieden ("*Doorlichting weidevogelgebieden Groningen*". Altenburg & Wymenga, 2018. Rapportnummer 2453.). Andere soorten weidevogels maken nu al van hetzelfde leefgebied gebruik als grutto. Daarom kan aangenomen worden dat de realisatie van 62 hectare leefgebied voor grutto ook voldoende geschikt leefgebied zal bieden voor andere soorten.

Het verlies van 22 broedparen grutto is het maximale effect dat verwacht wordt, op basis van een verstoringafstand van 100 meter vanaf natuurcompensatiegebied 2 en telgegevens van polder De Oude Held uit 2020. Dit is het maximale effect, maar het effect zou ook kleiner kunnen zijn. Daarom wordt in de voorwaarden een koppeling gelegd met monitoring van de populaties in zowel polder De Oude Held, als in het weidevogelcompensatiegebied bij Leegkerk. Indien uit de monitoring blijkt dat het doel - behoud van de weidevogelpopulatie - al bij een kleiner aantal hectares compensatiegebied wordt behaald, hoeft de totale opgave van 62 hectare niet ingevuld te worden. Als uit de monitoring blijkt dat de populatie niet stabiel blijft, moet de totale opgave alsnog zo snel mogelijk gerealiseerd worden én moet een verbeterplan opgesteld te worden. De voorgeschreven 40 hectare vanaf 2023

achten wij zowel ecologisch noodzakelijk als voldoende haalbaar. In het broedseizoen van 2023 worden de eerste effecten van de aanleg van natuurcompensatiegebied 2 op de weidevogels in polder De Oude Held verwacht. Daarna kan monitoring dus een rol spelen bij het bepalen van de uiteindelijke benodigde weidevogelcompensatie.

De aanvullende compensatie voor weidevogels dient plaats te vinden in het gebied dat in de Provinciale Omgevingsverordening is aangeduid als 'leefgebied weidevogels' en in beginsel aan te sluiten op de door de gemeente Groningen voorgenomen weidevogelcompensatie bij Leegkerk (natuurcompensatiegebied 3). Indien dit redelijkerwijs niet mogelijk blijkt, mag ook worden aangesloten bij andere robuuste weidevogelgebieden. Daarbij gaat het om de gebieden die in beeld zijn voor het Aanvalsplan Grutto (Gorecht, Reitdiepdal) en/of de reeds geplande weidevogelcompensatie voor de 380-kV hoogspanningsverbinding tussen Eemshaven en Viervelaten die door TenneT wordt gerealiseerd en/of andere bestaande beheerkernen. Door aan te sluiten op bestaande weidevogelkernen worden uiteindelijk gebieden met voldoende omvang gerealiseerd om de instandhouding van weidevogels te waarborgen. Weidevogels hebben een leefgebied van voldoende omvang nodig om negatieve effecten door verstoring (o.a. door predatie) te minimaliseren.

Voor deze aanvullende opgave dient door de gemeente Groningen een uitwerking opgesteld te worden in overleg met het agrarisch collectief. Het agrarisch collectief vervult namelijk een sleutelpositie bij de coördinatie van het weidevogelbeheer. Het uitvoeringsplan voor deze aanvullende compensatie dient uiterlijk 1 juni 2022 door de gemeente bij het bevoegd gezag ingediend te zijn en na goedkeuring vanaf 15 augustus 2022 (na het broedseizoen) te worden uitgevoerd. Benodigde inrichtingsmaatregelen kunnen na het broedseizoen getroffen worden, waarna het beheer in 2023 dient te starten.

Het eerdergenoemde Aanvalsplan Grutto beoogt de duurzame instandhouding van de gruttopopulatie in Nederland in 34 kansgebieden. In de provincie Groningen zal naar verwachting in twee tot drie weidegebieden gewerkt worden volgens het Aanvalsplan Grutto. De aanpak volgens het Aanvalsplan bestaat onder meer uit grootschalig (1000 tot 2000 hectare), weidevogelbeheer met een hoog waterpeil, een geschikt beheeremozaïek en een predatorenaanpak. Andere soorten zoals Kievit, scholekster en tureluur kunnen meeprofiteren van deze ontwikkeling. In Groningen zal het Aanvalsplan Grutto naar verwachting starten vanaf 2022 met inrichtingsmaatregelen, en beheer vanaf 2023. Daarnaast wordt reeds weidevogelcompensatie gerealiseerd in het kader van de aanleg van de 380-kV hoogspanningsverbinding door TenneT. Door de aanvullende weidevogelcompensatie in het kader van de Suikerzijde te laten aansluiten op bestaand weidevogelbeheer, ontstaan de grootschalige, robuuste gebieden die noodzakelijk zijn voor de duurzame instandhouding van weidevogels.

De gemeente dient de weidevogelpopulaties in polder De Oude Held en bij de weidevogelcompensatie bij Leegkerk te monitoren. Gezien de koppeling met de realisatie van beheermaatregelen voor weidevogels, stellen we hier strikte voorwaarden aan. Beide gebieden dienen voor de looptijd van de ontheffing gemonitord te worden, waarbij zowel de populatieontwikkeling, als het Bruto Territoriaal Succes (BTS) als maat voor het broedsucces gevolgd dient te worden. Ook dienen de effecten van predatie gemonitord te worden bij het compensatiegebied bij Leegkerk, waarbij specifiek gekeken dient te worden naar de rol van vos, steenmarter en Zwarte kraai, aangezien van deze soorten bekend is dat ze een belangrijke rol kunnen spelen bij de predatie op weidevogels in Groningen. Uit het rapport "*Beoordeling weidevogelcompensatie bij Leegkerk ten behoeve van het project Suikerzijde*". Altenburg & Wymenga, 31 augustus 2021 komt naar voren dat het natuurcompensatiegebied 3 negatief beïnvloed kan worden door een hoge predatiedruk en de verstoring van een boomsingel langs het Aduarderdiep. Daarom schrijven wij voor dat deze elementen in de monitoring betrokken dienen te worden om zodoende de resultaten van het beheer beter te kunnen duiden. Indien uit de monitoring naar voren komt dat deze factoren een negatieve invloed hebben, kan hier sneller op gereageerd worden, wat uiteindelijk bijdraagt aan de duurzame instandhouding van de betreffende weidevogelsoorten. Niet alle weidevogels hoeven gemonitord te worden, gelet op de uitvoerbaarheid. Zoals eerder in deze Overwegingen aangegeven, kan grutto als maatgevende soort beschouwd worden. De monitoring zal zich daarom vooral op grutto's richten.

Staat van instandhouding

De huidige staat van instandhouding van kievit, grutto, graspieper, Gele kwikstaart, slobend en Wilde eend is landelijk matig ongunstig, terwijl de huidige staat van instandhouding van scholekster, kluut, wintertaling en zomertaling zeer ongunstig is. Voor alle soorten, met uitzondering van Gele kwikstaart, geldt dat de broedvogelpopulatie de afgelopen decennia is afgenomen.

De trend van de broedvogelpopulatie van de eerdergenoemde soorten in de provincie Groningen is vergelijkbaar met de landelijke trend. Daarbij moet wel opgemerkt worden dat er voor zomertaling onvoldoende gegevens zijn om een trend te bepalen. Grutto, kievit, scholekster, slobend, wintertaling, zomertaling en Wilde eend komen met name in de noordelijke helft van de provincie voor. Daarnaast komt een noemenswaardige kern voor in het gebied Gorecht. Scholekster komt ook talrijk voor langs de Waddenkust. Ook kluut komt in Groningen vooral langs de Waddenkust voor. Graspieper en Gele kwikstaart zijn ook talrijk aanwezig langs de Waddenkust en komen daarnaast veel voor in het oostelijk deel van de provincie.

Hoewel de huidige staat van instandhouding van kievit, grutto, scholekster, kluut, graspieper, Gele kwikstaart, slobend, wintertaling, zomertaling en Wilde eend op dit moment niet gunstig is, dragen de te nemen maatregelen bij aan een betere staat van instandhouding op de langere termijn. De voorschriften dragen bij aan de realisatie van grootschaliger geschikt leefgebied voor deze soorten. Weidevogels zijn kwetsbaar voor versnippering van het leefgebied, zoals ook is aangegeven in de notitie die door Altenburg & Wymenga is opgesteld ter beoordeling van de effecten van het voorliggende project op weidevogels. Door de realisatie van een voldoende groot en geschikt leefgebied, dat bovendien aansluit op andere ontwikkelingen gericht op het behoud van weidevogels, zoals het Aanvalsplan Grutto en de weidevogelcompensatie in het kader van de aanleg van de 380 kV hoogspanningsverbinding door TenneT, blijft er op langere termijn voldoende geschikt leefgebied voor de genoemde soorten behouden. Leefgebieden van voldoende omvang zijn van belang om onder andere de negatieve effecten van verstoring (randeffecten) en de negatieve invloed van predatie tegen te gaan.

De staat van instandhouding van meerkoet, kraakeend en tureluur is al als gunstig te beschouwen. Deze soorten profiteren ook van de voorgeschreven maatregelen.

Op termijn komt het huidige leefgebied van weidevogels in De Oude Held naar verwachting verder onder druk te staan door stedelijke ontwikkeling, onder meer door de ontwikkeling van de woonwijk De Held III. Daarom dragen de maatregelen gericht op behoud van voldoende geschikt leefgebied voor weidevogels op iets grotere afstand van de stad Groningen (bij Leegkerk, de TenneT-compensatie en de Aanvalsplan-gebieden) ook juist bij aan het behoud van weidevogelpopulaties op langere termijn.

Voor de duurzame instandhouding van weidevogels wordt door de provincie daarnaast ingezet op het Aanvalsplan Grutto, wat erop gericht is om landelijk grote weidevogelgebieden te realiseren waarin een duurzame populatie van weidevogels kan voortbestaan.

Een verslechtering van de staat van instandhouding valt niet verwachten, vanwege de maatregelen die in het kader van dit project worden genomen waarbij is uitgegaan van maximale verstoringafstanden, de verwachte implementatie van het Aanvalsplan Grutto in de provincie Groningen en de beschikbare andere weidevogelkernen in de provincie.

Eindoordeel ecologische afweging vogels

Met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid zal de voorgestelde manier van werken de negatieve effecten op aangetroffen beschermde soorten voorkomen of tot een voldoende minimum beperken. Gezien bovenstaande is gegarandeerd dat de huidige populatie in stand kan blijven en dat er geen verslechtering optreedt van de staat van instandhouding van grutto, kievit, kluut, graspieper, Gele kwikstaart, scholekster, wintertaling, Wilde eend en zomertaling.

3.1.4 Ecologische afweging amfibieën

Onderzoeksmethode

Aanwezigheid van poelkikker is tijdens het onderzoek door Bureau Waardenburg in 2018 op basis van landelijke protocollen en onder begeleiding van ecologisch deskundigen voldoende nauwkeurig vastgesteld zoals beschreven in hoofdstuk 2 van het activiteitenplan. Naast bronnenonderzoek, is het plangebied in mei, juni en juli 2018 meerdere malen bezocht, waarbij een combinatie van visuele inspectie, zoeken op basis van geluid en het vangen en determineren van dieren heeft plaatsgevonden.

In 2020 is een beoordeling uitgevoerd door een ecooloog van de gemeente Groningen in het weilandengebied bij Hoogkerk, waar een deel van de compensatie voor vleermuizen is voorzien.

Resultaten

Uit onderzoek is naar voren gekomen dat binnen het plangebied poelkikker voorkomt. Hoewel de grootste aantallen poelkikker zijn aangetroffen in het gebied ten zuiden van het plangebied, zijn ook in het plangebied voor de woonwijk op een drietal locaties poelkikkers vastgesteld. Het gaat om waarnemingen in een afgesloten poel, een sloot en in een waterbekken. Op elk van de locaties zijn tenminste tien exemplaren van poelkikker aangetoond. In figuur 6 zijn de waarnemingen van poelkikker binnen het plangebied en in de omgeving weergegeven.

Figuur 6: Waarnemingen van poelkikker (bron: Bureau Waardenburg, 2019).

Het leefgebied van de poelkikker bestaat uit voortplantingshabitat en winterverblijfplaatsen. Voortplantingshabitat bestaat uit de sloten en waterpoelen waarin poelkikker is aangetroffen. Winterhabitat bevindt zich op minder dan 100 tot 200 meter van de oever van voortplantingswater. Een voortplantingsplaats kan alleen functioneren als er voldoende voedselaanbod in het omliggende habitat aanwezig is.

In paragraaf 3.4 van het activiteitenplan is toegelicht dat de sloot in het plangebied waarin poelkikker is aangetoond jaarlijks dichtgroeit. AOC Terra graaft de sloot jaarlijks open in verband met de afwatering, waardoor als neveneffect de sloot weer beschikbaar wordt als leefgebied voor poelkikker. Ook één van de waterpoelen waarin poelkikker in 2018 is aangetroffen is inmiddels vrijwel

dichtgegroeid. Het is onduidelijk in welke mate deze poel op dit moment nog geschikt leefgebied voor poelkikker vormt.

In het weilandengebied bij Hoogkerk (compensatiegebied 2) zijn in het verleden poelkikkers waargenomen. De aanwezigheid van poelkikker in het plangebied voor de woonwijk en in het weilandengebied bij Hoogkerk is niet op voorhand uit te sluiten. Er mag met een zekere grenzende waarschijnlijkheid verwacht worden dat poelkikker nog altijd in deze gebieden aanwezig is, hoewel de gebieden ten dele geen optimaal leefgebied voor de soort vormen.

Negatieve effecten zonder aanvullende maatregelen

Door het grootschalige karakter van de werkzaamheden gaat voortplantingshabitat, winterhabitat en de bijbehorende leefomgeving (foerageergebied) voor poelkikker verloren. Hierdoor wordt het verbod op het beschadigen van verblijfplaatsen van deze soort overtreden. Tevens wordt hierdoor het verbod op het verstoren van de soort overtreden. De werkzaamheden hebben enkel effect op de aangetroffen populatie binnen het plangebied. Daarnaast heeft de ingreep negatieve effecten op individuen van deze soort.

De in de aanvraag genoemde verbodsbepaling op het doden van individuen van poelkikker is als gevolg van de zorgvuldige werkwijze niet aan de orde. Omdat individuen van de soort voorafgaand aan de werkzaamheden worden weggevangen, is er wel sprake van overtreding van het verbod op het opzettelijk vangen van de soort. Omdat de gevangen exemplaren direct worden uitgezet, is er geen sprake van het onder zich hebben van de soort.

Maatregelen om negatieve effecten te voorkomen of te minimaliseren

In de aanvraag zijn in paragraaf 3.4 en hoofdstuk 4 de maatregelen beschreven om negatieve effecten voor poelkikker te voorkomen of te minimaliseren. In 2021 vindt nader onderzoek plaats om vast te stellen in hoeverre het noordelijk leefgebied nog steeds gebruikt wordt door poelkikker. Ook wordt onderzocht in hoeverre poelkikker in het weidegebied bij Hoogkerk, waar natuurcompensatiegebied 2 wordt ingericht, daadwerkelijk aanwezig is. Dit nader onderzoek kan gezien worden als een voorbereiding op de ecologische begeleiding van de werkzaamheden. Gelet op het feit dat het gaat om suboptimaal leefgebied, maar poelkikker desondanks wel aantoonbaar aanwezig is, zijn de voorschriften in dit besluit gebaseerd op de verwachting dat de soort aanwezig zal zijn.

In de aanvraag is beschreven dat er voldoende alternatief leefgebied aanwezig is om poelkikker uit te zetten. Daarbij gaat het om het weidegebied direct ten zuiden van de spoorlijn en het weidegebied ten westen van natuurcompensatiegebied 2. Bovendien is het gerealiseerde natuurcompensatiegebied 1 naar verwachting geschikt als leefgebied voor de soort. Ook profiteert de soort van de realisatie van natuurvriendelijke oevers en groene noord-zuid verbindingen die worden aangelegd, waardoor deelpopulaties van poelkikker met elkaar verbonden worden. Derhalve blijft er op langere termijn voldoende geschikt leefgebied voor de soort beschikbaar.

Tevens is beschreven dat er buiten het kwetsbare voortplantings- en winterrustseizoen voor poelkikker wordt gewerkt. Er wordt bij het dempen van sloten en andere waterlichamen gewerkt in de richting van een open einde, zodat dieren de kans krijgen te vluchten. Ook worden individuen van poelkikker, en andere algemenere soorten, weggevangen en overgezet naar alternatief leefgebied.

Gelet op artikel 3.25, lid 1, van de Wnb, moeten wij voorschrijven met welke middelen poelkikker gevangen mag worden. Rekening houdende met het Kennisdocument Poelkikker (BIJ12, 2017) schrijven wij het gebruik van schepnet en opvangemmers voor bij het vangen van poelkikker. Tevens nemen wij voorschriften op om te voorkomen dat poelkikker zich gedurende de werkzaamheden opnieuw verspreid richting het werkgebied. Hiertoe dient een amfibiescherm of een andere geschikte barrière (te beoordelen door een deskundige op het gebied van amfibieën) te worden geplaatst om het werkgebied af te schermen. Zodoende worden onnodige negatieve effecten op de soort voorkomen.

Tot slot schrijven wij ook het hygiëneprotocol van Ravon voor, gelet op de sterk negatieve effecten van de amfibieziektes chytridiomycose en het ranavirus op amfibieën. Door te werken volgens het protocol van Ravon wordt verspreiding van deze ziektes tegengegaan.

Staat van instandhouding

De huidige staat van instandhouding van poelkikker is als gunstig te beschouwen. De soort is op de Rode Lijst vermeld als 'thans niet bedreigd' (Rode Lijst, 2009). De soort komt met name voor op de pleistocene, hogere zandgronden. Het zwaartepunt van de verspreiding ligt daarmee in het oostelijk deel van Nederland, waar de soort behoorlijk algemeen voorkomt. De poelkikker komt vooral tot voortplanting in vennen en hoogveenputten en daarnaast in andere kleine wateren, rivierbegeleidende wateren, veedrinkpoelen en sloten. De langjarige trend in verspreiding vertoont een lichte toename vanaf 1997 tot 2019 (bron: Ravon).

In de directe omgeving van het plangebied is voldoende geschikt leefgebied voor poelkikker aanwezig. Poelkikker komt onder meer voor in het weidegebied ten zuiden van het plangebied. De meeste poelkikkers (enkele tientallen exemplaren) zijn aangetoond in de sloot tussen de Peizerweg en het Simonsvennepad (ook weergegeven in figuur 6). Ook de omgeving van het tweede compensatiegebied vormt geschikt habitat voor poelkikker.

Door de uitvoering van de eerdergenoemde maatregelen en het beschikbare (permanente) alternatieve leefgebied, inclusief de groene plus (zie belangenafweging) en de reeds gunstige staat van instandhouding van poelkikker, is zeker dat dit project niet zal leiden tot negatieve effecten op de lokale populatie of de staat van instandhouding van poelkikker.

Eindoordeel ecologische afweging amfibieën

Met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid zal de voorgestelde manier van werken de negatieve effecten op aangetroffen beschermde soorten voorkomen of tot een voldoende minimum beperken. Gezien bovenstaande is gegarandeerd dat de huidige populatie in stand kan blijven, en naar verwachting gezien de groene plus kan toenemen in de toekomst, en dat de gunstige staat van instandhouding van poelkikker gewaarborgd blijft.

3.1.5 Belangenafweging

De ontheffing is aangevraagd voor Geoorde fuut in het belang van:

- volksgezondheid of de openbare veiligheid;

De ontheffing is aangevraagd voor grutto, tureluur, kievit, scholekster, kluut, graspieper, Gele kwikstaart, slobend, krakeend, wintertaling, zomertaling Wilde eend en meerkoet in het belang van:

- bescherming van flora of fauna.

De ontheffing is aangevraagd voor meervleermuis, watervleermuis en poelkikker in het belang van;

- volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;

In hoofdstuk 5 van het activiteitenplan wordt voldoende toegelicht hoe het project samenhangt met de volksgezondheid. Er is landelijk sprake van woningnood, waardoor mensen langer dan gewenst in een ongeschikte woning blijven wonen. Dit kan bijvoorbeeld gaan om situaties waarbij mensen met een stukgelopen relatie noodgedwongen langer in dezelfde woning blijven wonen, langer bij hun ouders blijven wonen, of langer in een kleine of gebrekkige woning blijven wonen. In het laatste geval gaat het in het bijzonder om nieuwe gezinnen en situaties waarbij mensen noodgedwongen in woningen blijven wonen met grootschalig gebrekkig onderhoud (denk aan tocht, lekkages en schimmel in de woning). Dergelijke situaties kunnen leiden tot spanningen, stress en zowel psychische als fysieke klachten. De realisatie van nieuwe woningen, inclusief woningen in het sociale segment, draagt bij aan het voorkomen en bestrijden van dergelijke situaties. Met deze onderbouwing door de gemeente is het belang van de ingreep voor Geoorde fuut voldoende aangetoond.

Het project vindt plaats in het kader van de woningbouwopgave. Zoals in hoofdstuk 5 van het activiteitenplan is toegelicht, is de woningbouwopgave te zien als een 'dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard'. In landelijk verband zijn afspraken gemaakt over de realisatie van nieuwe woningen. De gemeente Groningen draagt met dit project bij aan de landelijke woningbouwopgave. In paragraaf 1.1 van het activiteitenplan wordt de omvang van de woningbouwopgave beschreven. De gemeente Groningen verwacht een groei in aantal huishoudens van ca. 10.000 tot 15.000 in de periode tot 2028. In de periode van 2028 tot 2038 wordt een verdere groei met ca. 4.000 tot 7.500 huishoudens verwacht. Op basis van deze prognoses houdt de gemeente rekening met de bouw van zeker 15.000 tot 20.000 extra woningen in de gemeente. Over de bouw van woningen zijn bestuurlijke afspraken gemaakt tussen de gemeente en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in de *Woondeal*. De woningbouwopgave levert voldoende onderbouwing voor het aangevraagde belang voor meervleermuis, watervleermuis en poelkikker.

Voor de in de aanvraag genoemde weidevogels (grutto, kievit, scholekster, kluut, Gele kwikstaart, graspieper, wintertaling, zomertaling en Wilde eend) is de ontheffing aangevraagd ter bescherming van flora of fauna. Ook dit belang is in hoofdstuk 5 voldoende toegelicht. De ontheffing is nodig in verband met de ontwikkeling van nieuw leefgebied voor beschermde populaties van watervleermuis, meervleermuis en Geoorde fuut.

Gelet op de provinciale beleidsnotitie "Beleidsnotitie Fauna en Flora 2018" stimuleren wij initiatiefnemers om extra maatregelen te nemen om soorten op langere termijn juist te laten profiteren van ruimtelijke ontwikkelingen. Op deze manier kunnen projecten die zouden kunnen leiden tot negatieve effecten voor soorten juist gebruikt worden om de staat van instandhouding van soorten te versterken. In de aanvraag zijn in paragraaf 4.4 de volgende maatregelen beschreven die leiden tot een 'groene plus':

- het aangelegde leefgebied voor watervleermuis, meervleermuis en geoorde fuut is niet alleen voor deze soorten geschikt, maar biedt aan tal van soorten geschikt foerageer- en voortplantingsgebied;
- bij het Hoendiep worden natuurvriendelijke oevers gerealiseerd, waar nu nog een beschoeiing met stalen damwanden aanwezig is. Er wordt een afwisseling tussen flauwe oevers, plasdrasgebieden en hogere oevers met meidoornhagen en nieuwe bosschages gerealiseerd. Daarnaast wordt het water van het Hoendiep op een aantal plekken achter de huidige oever gelaten waardoor rustige (schier)eilandjes ontstaan. Deze inrichting biedt aan tal van soorten kansen, zoals vleermuizen, (water)vogels, amfibieën, vissen en insecten. In aanvulling bieden de natuurvriendelijke oevers een verbinding tussen leefgebied van poelkikker ten noorden en ten zuiden van het Hoendiep;
- ten westen van de geplande woonwijk wordt een park aangelegd. Het is de bedoeling om het gebied zo ecologisch waardevol mogelijk in te richten. Daarbij is het de bedoeling om het gebied te laten functioneren als noord-zuidverbinding voor onder andere vleermuizen. Ook blijft één van de huidige bassins in het park behouden en worden in de verdere inrichting van het park waterpartijen gerealiseerd, waardoor extra geschikt foerageergebied voor watervleermuizen ontstaat;
- er wordt een faunapassage gerealiseerd onder de spoorlijn Groningen-Leeuwarden om het nieuwe park en het eerste compensatiegebied met elkaar te verbinden. Gecombineerd met de verbetering van de groenzone langs het Hoendiep ontstaan betere ecologische verbindingen tussen het Westpark, de groene zones bij De Suikerzijde en het Stadspark.
- door bij de inrichting van de nieuwe woonwijk ruimte te houden voor groenzones, ontstaan kansen voor soorten van de stedelijke omgeving.

De eerdergenoemde belangen, tezamen met de groene plus, zijn voldoende om de (tijdelijke) negatieve effecten op de in de aanvraag genoemde vleermuizen, vogels en poelkikker, die als gevolg van de uitvoering van de voorgenomen activiteit zullen optreden, te rechtvaardigen.

3.1.6 Alternatievenafweging

Gezien het belang en de omvang van de woningbouwopgave, moet de realisatie van de woonwijk als een gegeven beschouwd worden. Het afzien van de realisatie van de woonwijk kan niet als realistisch

alternatief beschouwd worden. De alternatievenafweging dient daarom in te gaan op facetten zoals de gekozen locatie, planning, werkwijze en inrichting. In hoofdstuk 6 van het activiteitenplan, en de aanvullingen van 23 juli, 19 augustus en 26 augustus 2021, is een beschouwing van de alternatieven opgenomen.

In de planning van de werkzaamheden houdt de gemeente Groningen zoveel mogelijk rekening met kwetsbare periode van aanwezige beschermde soorten. Wij verbinden dit ook als voorschrift aan dit besluit. Een andere planning biedt daarom geen bevredigend alternatief.

In hoofdstuk 6 van het activiteitenplan en in de aanvullende notitie van 26 augustus 2021 is beargumenteerd dat er geen alternatieve locaties zijn om in de behoefte voor stedelijk wonen te voorzien. Andere (her)ontwikkellocaties zoals de Reitdiepzone, Meerstad, de Stadshavens en De Held III zijn niet groot genoeg om in de totale opgave te voorzien en beantwoorden ten dele ook aan een ander type vraag aan woningen. Daarnaast past de realisatie van woningbouw in het gekozen plangebied binnen de Omgevingsvisie van 'The Next City', zoals gehanteerd door de gemeente Groningen. Deze visie hangt samen met andere belangen, zoals bereikbaarheid en het ontzien van het landelijk gebied. Bij de realisatie van woningbouw in het landelijk gebied rondom de stad mag eveneens verwacht worden dat er beschermde soorten aanwezig zijn. De volgende gebieden zijn overwogen en afgevalen als geschikt alternatief:

- het gebied ten noordoosten van de stad Groningen, tussen Beijum en Lewenborg; dit bestaat uit weidevogelleefgebied en heeft ook een belangrijke recreatiefunctie voor inwoners van de stad;
- het gebied ten zuiden van de stad, tussen de bebouwde kom van Haren en Groningen; dit gebied heeft landschappelijke en erfgoed waarden. In een bestuursakkoord is vastgelegd dat dit gebied tot 2040 niet bebouwd zal worden;
- het gebied richting Garmerwolde en Ten Boer; ook voor dit gebied geldt dat het in een bestuursakkoord is uitgesloten van woningbouw. Tevens is het aangewezen als leefgebied voor akkervogels;
- het gebied rond Dorkwerd en Leegkerk; dit gebied heeft grote en beschermde archeologische en cultuurhistorische waarde. Tevens ligt een groot deel van het gebied in de milieucontouren van de suikerfabriek in Hoogkerk en zijn de nabijgelegen ontsluitingswegen al maximaal benut. Ook is dit gebied aangewezen als leefgebied voor weidevogels;
- het gebied ten noordwesten van de stad (Koningslaagte); dit gebied heeft grote ecologische en landschappelijke waarde, onder andere voor weidevogels.

De gekozen locatie biedt ook met name voordelen vanuit mobiliteit en bereikbaarheid en beantwoordt aan de behoefte aan stedelijke woonvormen. Het realiseren van de woonwijk op een andere plek wordt daarom niet als bevredigende oplossing beschouwd.

Door de realisatie van woningbouw gaat beschermd leefgebied van watervleermuis, meervleermuis, geoorde fuut en poelkikker verloren. Hierdoor ontstaat een compensatieopgave, waarbij de gemeente een aantal ecologische randvoorwaarden hanteert, zoals beschreven in de rapportages *"Telemetrieonderzoek watervleermuis Suiker Unie Groningen. In het kader van de Wet natuurbescherming". Regelink Ecologie & Landschap. 3 februari 2020.* en *"Beoordeling herinrichting voormalig terrein van de Suiker Unie. Effecten op de Geoorde fuut actualisatie". Altenburg & Wymenga. 18 januari 2021.* De relatie tussen de randvoorwaarden en de alternatievenafweging zijn door de gemeente nader toegelicht in een aanvullende notitie van 23 juli 2021. Uit de aanvraag en de notitie blijkt dat de gekozen invulling van de compensatieopgave, in twee compensatiegebieden, het beste beantwoordt aan de randvoorwaarden die voor vleermuizen en geoorde fuut gelden. Door de compensatie op deze manier in te vullen, is de slagingskans van de compensatie het grootste en worden negatieve effecten op vleermuizen en geoorde fuut geminimaliseerd. Dit is toegelicht onder de ecologische beoordeling voor vleermuizen en geoorde fuut. Er ontstaan hierdoor wel negatieve effecten op weidevogels, maar hiervoor worden voldoende maatregelen om een verslechtering van de staat van de instandhouding te voorkomen (zie ook paragraaf 3.1.3). De gekozen invulling van de compensatieopgave, in combinatie met de voorwaarden zoals gesteld in de voorschriften 19 en 20, is dusdanig dat het de beste invulling geeft aan de randvoorwaarden voor de verschillende soorten, en er voldoende wordt gecompenseerd om voor elke soort een verslechtering van de staat van instandhouding te voorkomen.

Alternatieve vormen van natuurcompensatie voor vleermuizen en Geoorde fuut, waarbij de opgave meer versnipperd wordt, zijn kwetsbaarder voor verstoring en op langere termijn moeilijker in stand te houden. Ook speelt mee dat de gekozen invulling het meest lijkt op het huidig leefgebied van vleermuizen en geoorde fuut. Het benaderen van de huidige situatie is vanuit ecologisch oogpunt wenselijk, om de kans te vergroten dat het nieuwe gebied dezelfde functie kan vervullen als het huidige gebied. Ook is het nieuwe foerageergebied voor alle vleermuiskolonies bereikbaar. Terwijl bij een netwerk van gebieden vaak gebieden voor één of meerdere kolonies onbereikbaar zullen zijn en er meer vliegroutes zijn die kwetsbaar zijn voor verstoring.

De slagingskans van alternatieve vormen van compensatie voor vleermuizen buiten de bestaande netwerken van de verschillende vleermuiskolonies is kleiner. Er is namelijk geen zekerheid te geven dat gebieden buiten het huidig netwerk door de betreffende kolonies ontdekt zullen worden. Door rekening te houden met de actieradius van elke kolonie kan het zoekgebied voor natuurcompensatie bepaald worden. Voor de watervleermuiskolonie op de Zernike Campus zijn geen andere geschikte locaties beschikbaar om nieuw foerageergebied te realiseren. Bestaande waterplassen zijn al optimaal ingericht of kunnen door contractuele verplichtingen niet aangepast worden. Er zijn geen andere locaties op de vliegroute van de watervleermuiskolonie op de Zernike Campus bekend die zich lenen voor een verbetering van het foerageergebied.

Gezien bovenstaande en de verdere onderbouwing in hoofdstuk 9 van het activiteitenplan en de aanvullingen van 23 juli, 19 augustus en 26 augustus 2021 is voldoende aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is die een minder ecologisch negatief effect heeft op de aanwezige beschermde soorten. In deze situatie wordt met de gekozen locatie, planning, werkwijze en inrichting, in combinatie met de voorwaarden zoals gesteld in de voorschriften, schade aan de aanwezige beschermde soorten voorkomen of zoveel mogelijk beperkt.

4 Conclusie

Op basis van de ingediende aanvraag blijkt dat de alternatievenafweging voor deze activiteit in dit plangebied voldoende is onderbouwd en het belang van de activiteit voldoende is aangetoond. Met de maatregelen zoals uitgewerkt in de voorschriften wordt het effect als gevolg van de geplande activiteit in het plangebied voldoende beperkt en blijft de staat van instandhouding van meervleermuis, watervleermuis, poelkikker, Geoorde fuut, grutto, scholekster, kievit, kluut, graspieper, Gele kwikstaart, Wilde eend, slobbeend, wintertaling en zomertaling voldoende gewaarborgd.

4.1 Eindconclusie

Om de activiteit uit te voeren is een ontheffing nodig van verbodsbepalingen zoals in de volgende tabel weergegeven.

Omdat geen afbreuk gedaan wordt aan het streven de soorten in een gunstige staat van instandhouding te brengen of te houden, is de aanvraag voor ontheffing:

voor de volgende soort	voor artikel 3.1, lid 2 ¹
Geoorde fuut (<i>Podiceps nigricollis</i>)	Toegekend
grutto (<i>Limosa limosa</i>)	
graspieper (<i>Anthus pratensis</i>)	
scholekster (<i>Haematopus ostralegus</i>)	
kievit (<i>Vanellus vanellus</i>)	

Gele kwikstaart (<i>Motacilla flava</i>)	
kluut (<i>Recurvirostra avosetta</i>)	
slobeend (<i>Spatula clypeata</i>)	
Wilde eend (<i>Anas platyrhynchos</i>)	
wintertaling (<i>Anas crecca</i>)	
Zomertaling (<i>Spatula querquedula</i>)	

voor de volgende soort	voor artikel 3.5 lid 2 en 3²
watervleermuis (<i>Myotis daubentonii</i>)	Toegekend
meervleermuis (<i>Myotis dasycneme</i>)	

voor de volgende soort	voor artikel 3.5 lid 1, 2 en 3²
Poelkikker (<i>Rana lessonae</i>)	Toegekend

¹Het betreft de verbodsbepalingen:

lid 2, opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen of eieren;

²Het betreft de verbodsbepalingen:

lid 1, opzettelijk vangen in hun natuurlijke verspreidingsgebied;

lid 2, opzettelijk verstoren;

lid 3, opzettelijk vernielen of rapen van eieren;

Tevens bepalen wij, zoals opgenomen in artikel 3.25, eerste lid van de Wnb dat de vangmiddelen die mogen worden gebruikt bij het uitvoeren van deze ontheffing zijn: met een schepnet en vangemmers.

Daarom verlenen wij, Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen, een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming. Dit besluit geeft ontheffing voor de soorten en verbodsbepalingen zoals is weergegeven in bovenstaande tabel. De activiteit kan daarmee in het omschreven plangebied binnen de ontheffingperiode en met inachtneming van de voorschriften gerealiseerd worden.

Consequenties

Bij besluit ontheffingverlening is het toegestaan de werkzaamheden uit te voeren zoals in de aanvraag uiteengezet is, voor plangebied en periode zoals omschreven in het besluit.

Gedurende de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten algemenere vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat deze vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Voor meer kwetsbare soorten met een ongunstige staat van instandhouding kan het nodig zijn hiervoor een aanvullende ontheffing aan te vragen.

Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het gehele jaar gebruiken zijn jaarrond beschermd. Voor het verwijderen van dergelijke verblijfplaatsen is te allen tijde een ontheffing vereist. Kwetsbare akker- en weidevogels worden sinds kort, ten gevolge van voortschrijdend wetenschappelijk inzicht, ook tot deze groep van vogels met jaarrond beschermd nest gerekend.

Wanneer bij uitvoering van de werkzaamheden verbodsbepalingen overtreden worden ten aanzien van andere soorten dan die waarop het besluit van toepassing is, dienen de werkzaamheden stilgelegd te worden en dient aanvullend ontheffing voor deze soorten te worden aangevraagd.

Bijlage 1. Wettelijk kader

Artikel 1.11 Wnb Zorgplicht

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden geveegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Artikel 3.1 Wnb

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.3 Wnb

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 of artikel 3.2, zesde lid, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.
2. Provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 of artikel 3.2, zesde lid, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.
3. Onze Minister kan ontheffing of vrijstelling verlenen van:
 - a. de verboden, bedoeld in artikel 3.2, eerste lid, ten aanzien van vogels, dood of levend, of gemakkelijk herkenbare delen daarvan, of ten aanzien van uit deze vogels verkregen producten van daarbij aangewezen soorten, of
 - b. regels, gesteld krachtens artikel 3.2, vierde lid.
4. Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:
 - a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
 - b. zij is nodig:
 - 1°. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 - 2°. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 - 3°. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 - 4°. ter bescherming van flora of fauna;
 - 5°. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
 - 6°. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;
 - c. de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.
5. In een ontheffing, onderscheidenlijk vrijstelling worden in elk geval voorschriften opgenomen, onderscheidenlijk regels gesteld, over:

- a. de middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden, waarbij enkel het gebruik wordt toegestaan van bij algemene maatregel van bestuur aangewezen middelen, installaties of methoden;
- b. de tijd en plaats waarvoor de ontheffing of vrijstelling geldt, en
- c. de wijze waarop het risico voor het behoud van de vogelstand wordt beperkt.

Artikel 3.5 Wnb

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Artikel 3.8 Wnb

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in de artikelen 3.5 en 3.6, tweede lid, ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.
2. Provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in de artikelen 3.5 en 3.6, tweede lid, ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.
3. Onze Minister kan ontheffing of vrijstelling verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, of van regels gesteld krachtens artikel 3.7, ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.
4. Bij de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in artikel 3.7, eerste lid, kan worden bepaald dat gedeputeerde staten ontheffing kunnen verlenen, of dat provinciale staten bij verordening vrijstelling kunnen verlenen, van bij de maatregel aangewezen regels.
5. Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:
 - a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
 - b. zij is nodig:
 - 1°. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - 2°. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - 3°. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
 - 4°. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
 - 5°. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;
 - c. er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Artikel 3.25 Wnb

1. Bij het verlenen van een ontheffing of vrijstelling als bedoeld in de artikelen 3.3, eerste onderscheidenlijk tweede lid, 3.4, tweede lid, 3.8, eerste, onderscheidenlijk tweede lid, 3.9, tweede lid, of 3.10, tweede lid, in samenhang met artikel 3.8, eerste of tweede lid, en met artikel 3.9, tweede lid, en bij het geven van een opdracht als bedoeld in artikel 3.18, eerste lid, worden de middelen aangewezen die voor het vangen en doden van de aldaar bedoelde vogels en dieren mogen worden gebruikt.
2. Onze Minister wijst bij ministeriële regeling, onderscheidenlijk provinciale staten wijzen bij verordening de middelen aan die mogen worden gebruikt ter uitvoering van het bepaalde krachtens artikel 3.15, tweede, onderscheidenlijk vierde lid, en 3.16, tweede, onderscheidenlijk vierde lid.
3. Indien een vrijstelling wordt verleend als bedoeld in artikel 3.15, tweede en vierde lid, met het oog op het voorkomen van schade als bedoeld in artikel 3.15, vijfde en zesde lid, of een vrijstelling wordt verleend als bedoeld in artikel 3.16, tweede en vierde lid, met het oog op het voorkomen van overlast als bedoeld in artikel 3.16, vijfde lid, dan wel ontheffing wordt verleend als bedoeld in artikel 3.17, eerste lid, onderdeel a, onder 3°, onderdeel b, onder 2°, en onderdeel c, onder 2°, worden voor het bestrijden van vogels en dieren slechts middelen aangewezen die nadelige gevolgen voor het welzijn van vogels en dieren voorkomen of, indien dat niet mogelijk is, zoveel mogelijk beperken, waarbij het doden van dieren zoveel mogelijk vermeden wordt.
4. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing en provinciale staten kunnen vrijstelling verlenen van:
 - a. het verbod, bedoeld in artikel 3.24, tweede lid. Op deze vrijstelling of ontheffing is artikel 3.24, derde, lid van overeenkomstige toepassing;
 - b. regels als bedoeld in artikel 3.24, vierde lid, voor zover deze vrijstelling of ontheffing in overeenstemming is met de bij of krachtens de Benelux-overeenkomst gestelde regels.

Artikel 5.3 Wnb

1. Aan een vrijstelling, vergunning of ontheffing kunnen voorschriften worden verbonden.
2. Een vrijstelling, vergunning of ontheffing kan onder beperkingen worden verleend.
3. Vrijstellingen, vergunningen en ontheffingen kunnen aan een geldigheidsduur worden gebonden.
4. Het is verboden te handelen in strijd met de bij een vergunning of ontheffing gestelde voorschriften.

Loket	
Wettelijk domein	Wet natuurbescherming, soorten
Gebieden	Niet gebiedsgebonden
Ontheffing	Eenmalig
Dossiernummer KIWI	K29706
Documentnummer KIWI	2021-081439
Zaaknummer Squit	GR-VERG-2021-000480

Contactpersoon	
Bedrijfsnaam	
Contactpersoon	
Adres	
Postcode en woonplaats	
Telefoonnummer vast	
Telefoonnummer mobiel	
Emailadres	

Gegevens project	
Projectnaam	
Locatie werkzaamheden	
Startdatum werkzaamheden	
Einddatum werkzaamheden	
Overzicht planning werkzaamheden	

Versturen aan
Dit formulier dient zodra de aanvang van het werk bekend is per mail te worden ingediend bij de provincie Groningen, maar minimaal 7 dagen van te voren, naar loketVTH@provinciegroningen.nl onder vermelding van; 'Meldingsformulier Wnb soorten Start werkzaamheden De Suikerzijde (K29706)'